

A. M. N. MUZEUM
MIRAPORTSÁLYA

1941 október 8 szerda

DEBRECZEN

XVIII. évi. 228. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

Zsirjegyet!

A mai idők mindenkétlőldozatokat követelnek. Tisztában kell lennünk azzal, hogy nem dűskálkodhatunk, hogy fölösen nem fogyasztathatunk semmit, hogy takarékoskodnunk kell az élelmiszerekkel.

A közellátás legfőbb szervei az igazságos elosztásra törekednek, az intézkedések egész sora irányul arra, hogy mindenki hozzájuthasson ahhoz az élelmiszermennyiséghez, ami az élet fenntartásához szükséges. A legfontosabb élelmiszési cikk, a kenyér és liszt elosztása, adagolása, kiszolgáltatási rendszere nagyszerűen bevált, a fogyasztó könnyen, minden ácsorgás és várakozás nélkül hozzájut napi adagjához. Hogy ez a mennyiség alatta van a békebeli fogyasztás mértékének, azt minden józan gondolkodású ember megérti. A kenyérfronton tehát minden rendben van.

Eppen ezért, mert a kenyérelosztás megszervezését oly kitűnően sikerült, szóvá kell tennünk a zsírkérdést és felvetni a gondolatot nem lenne-e helyes hasonló alapon elindulni a zsírallátás terén is. Debrecenben napok óta a heentesüzletek előtt hosszú sorokban várakoznak a háziasszonyok, hogy hozzájuthassanak a napi főzéshez szükséges zsírmennyiséghez. Órákat kell eltölteniük míg be tudnak jutni a heentesüzletbe. A tumultuózus jelenetek egyes kirívó tüneteit éppen tegnapi számunkban tettük szóvá, de ezektől eltekintve rengeteg idővesztést okoz mindenki számára az órákon át tartó ácsorgás.

Véleményünk szerint a zsírjegyrendszer bevezetése egycsapásra megszüntetné a most mutatkozó anomáliákat. Hivatkozunk arra, hogy a megyében már több helyen bevezették és tudtukkal a helyi közellátási szerveknek szintén felhatalmazásuk van a zsírkérdés illetően való megoldására.

Elképzeljük, hogy valami bőseges adagot nem lehetne megállapítani, de az már nagy könnyebbséget jelentene, ha fennakadás nélkül juthatnának a háziasszonyok a megállapítandó mennyiséghez. Legalább tudnák, hogy mire számíthatnak és az érendet aszerint állapítanák meg.

De maguknak a heentesiparosoknak is kedvező lenne ez a megoldás. Mostanság újra és újra felmerül a gyanú, hogy egyes módosabb fogyasztók nagyobb mennyiségű áruhoz juthatnak, panasz tárgyát képezi az is, hogy több helyen csak úgy adnak zsírt, ha mást is vásárol a vevő. Szaporodnak a feljelentések, melyek természetesen sok kellemetlen percekkel okoznak maguknak az illető hűsiparosoknak. Árdrágítási vádak is felemlenek, melyek szerint néhol a megállapítottnál magasabb áron kapható zsír vagy zsírnakvaló.

Komoly megfontolás tárgyává

Az Azovi tengertől északra nagy csata folyt le

A német és szövetséges csapatok üldözik a megvert ellenséget — A magyar seregtestek előtt is össze-roppant a szovjet arcvonal

Finnország tovább folytatja védelmi háborúját

Meghiusult a német-angol sebesültcsere

Magyar jelentés

A keleti harctéren újabb hatalmas sikerek bontakoznak ki. A déli frontszakaszon már az Azovi tengertől északra eső térben folyt le a legnagyobb hadműveletek. A hivatalos hadijelentés azt jelenti, hogy többszáz kilométerrel nyomultak kelet felé a szövetséges erők. A hadművelési sikerek kepe ugyanaz, mint eddig: megbontott és megvert szovjet hadak, merész támadó lendület, mely az ellenséges erők közepébe nyomul, elfogott hadsereg vezérkar, sok fogoly és nagy zsákmány. A német légiőerő már Rosztovot bombázza, mely az Azovi tenger északi felén van. A Donec iparvidék már is elvesztett a szovjet számára.

A szovjet hadsereg súlyos helyzetéről nyilatkozik kedden az angol »Times« katonai szakértője. Ha a németeknek sikerülne egy újabb nagy offenzívát megindítani, melynek átütőereje elérné az első támadások lendületét és ha a németeknek sikerül az eddigi sikerek kiterjesztése, a Szovjetunió válságosabb helyzetbe kerülhet, mint valaha — állapítja meg a cikkíró. Számolni kell azzal, hogy a szovjet hadiiparnak mintegy 60-70 százalékát veszélyeztetik a német csapatok.

A Svenska Dagbladet ugyan- csak a szovjet haderő helyzetével foglalkozva azt állítja, hogy londoni vélemény szerint a Hitler legutóbbi beszédében bejelentett német támadás az erős szovjet ellenállás dacára jelentős sikerekkel jár. Londonban bizonyosra veszik, hogy az említett offenzíva célja Moszkva bekerítése és a hadműveletekben a német haderő

kell tenni tehát a zsírjegyrendszer bevezetését. A szükséges mennyiség biztosítása az illetékes tényező feladata. Az Ipartestület henteszakosztályában merültek fel már erre nézve tervek. Ezeknek elbírálása nem a mi feladatunk, de aligha csalódunk, ha bizton hisszük, hogy megfelelő megoldásra van mód.

A debreceni zsírfront mai helyzete a láncolásra is bő alkalmat nyújt. A megszorult háziasszony kénytelen drága áron vásárolni illetéktelen személyektől dugaszban zsírt vagy zsírnakvalót. Olyan eseteket is hallunk, hogy vidékre is tekintélyes mennyisége megy ki a mai szabad vásárlási rend-

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Szovjet ellen küzdő szövetséges haderők támadása egyre fokozódó lendülettel halad előre. Ennek során rendkívüli eredményeket értek el s egymásután szakítják részekre az ellenség eddigi arcvonalát.

A Dnyeper és a Donec közötti szakasz déli részén az ellenség az Azovi tengeren át való szállítással igyekszik erőit a szövetségesek átkarolásából kivonni.

jobbcsarnya Szmolenszktől délkeleti irányból indul, míg a balcsarny tevékenysége a valdai magaslatokon folyik le. Jelenti továbbá a Svenska Dagbladet levelezője, hogy Londonban bizonyosra veszik a német bekerítő mozdulatok megindítását Ukrajnában Charkov felé, ami azóta már be is következett.

A NÉMET HADMŰVELETEK CÉLJA

Illetékes német helyen a következőket közlik: A sajtó képviselőinek kérdésére itteni katonai körökben kedden este kijelentették, hogy a német birodalmi sajtókörök már megjelent sajtónyilatkozata csak annyiban szól Moszkváról, amennyiben ez alatt mindazokat a külföldi véleménymegnyilvánulásokat értik, amelyek a mostani keleti hadműveletekben Moszkva ellen irányuló döntő csapat akarnak látni. A német védő feladata — jegyezték meg ehhez — nem az, hogy Moszkvába vonuljon és ott a vörös téren horgkeresztes zászlók alatt diszfel-

szer mellett. Egyes élelmes alakok összeszövetkezve egész nap nem foglalkoznak egyébvel, mint türelmesen várakozva negyedkilonként összeszednek több kiló zsír-
nakvalót és kiviszik vidékre és ott, vagy akár helyben drágább áron eladják a hatósági áron megvásárolt árut, így szerevezve maguknak illegitim hasznot.

Mindezeket a visszaéléseket egy csapásra megszüntetné a jégrendszer bevezetése. Kikapcsolód-
nának a mai helyzettel visszaélők és szerény véleményünk szerint minden debreceni család hozzájutna, ha mérsékeltebb mennyiségben is, de biztosan és kényelmesen a maga fejadagjához.

Az általános helyzet hatása alatt éppen a magyar seregtestek előtt állott szovjet arcvonal is összeroppant s az ellenség megkezdte visszavonulását.

Kisebb honvédkötélekek nyomban megszállottak néhány fontosabb pontot a Dnyeper keleti partján. Eközben többszáz foglyot ejtettek.

A honvéd légiőerők rendszeresen bombázták a visszavonuló ellenség összekötő vonalait.

vonulást tartson. A hadműveletek célja az, hogy a bolsevista védőerők leküszöböljék, megragadják és megsemmisítsék. Teljesen közömbös, hogy ez Moszkvától keletre, északra, délre, vagy nyugatra történik-e meg.

A MOSZKVAI NAGYKÖVET FONTOS JELENTÉST TERJESZT ROOSEVELT ELE

Washingtoni Stefani jelentés szerint a Fehér Házhoz közelálló körökben kijelentették, hogy Steinhardt, az Egyesült Államok moszkvai követe, aki hír szerint hamarosan Washingtonba érkezik, fontos jelentést terjeszt Roosevelt elé a Szovjetunió katonai és politikai helyzetéről.

ROOSEVELT DÖNTÉS ELŐTT

Legújabb jelentések szerint Roosevelt elnök, aki hétfőn még Hydeparki birtokán tartózkodott, onnan intézkedett a semlegességi törvény módosítását megtárgyaló keddi értekezlet résztvevőinek meghívásáról. Utasítása alapján Hull külügyminiszter, Wallace elnökhelyettes, öt szenátor és két képviselő hivatalos kedden a Fehér Háza.

A keddre összehívott szenatori értekezletre meghívtak három republikánus vezérferfit is. Ez a tény nagymértékben emeli a keddi értekezlet jelentőségét. A semlegességi törvény módosítására vonatkozó javaslat, melyet Roosevelt az értekezleten ismertet, egyelőre csak a szenátusnak szól.

Más jelentések szerint megbeszélés lesz Roosevelt elnök és Myron Taylor, az elnök szentszéki különmegbízottja között.

Tudnivaló, hogy a keddre öss-

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

szehevott szenátori értekezleten Roosevelt javasolja, hatalmazzák fel az Egyesült Államok kereskedelmi hajóit a felfegyverkezésre és nyissanak meg bizonyos eddig zárt hadiövezeteket az Egyesült Államok hajózása számára. Az argentinai újságírók véleménye szerint Roosevelt csupán ezt a két módosítást kéri majd, hogy megkaphassa a kongresszus azonnali hozzájárulását. Az elnök attól tart, hogy hónapokig elhúzódna a vita, ha a semlegességi törvény teljes hatálytalanságát javasolnák.

Későbbi jelentés szerint Roosevelt elnök kedden délelőtt tartotta meg előre bejelentett megbeszélését Hull külügyminiszterrel, Wallace h. elnökkel, Harry Hopkinsal és a képviselőház nyolc tagjával a semlegességi törvény esetleges módosításáról. Baroley szenátusi demokrata csoportvezető közölte, hogy a tanácskozásokat szerdán délelőtt folytatják.

Német hadijelentés

Az Azovi-tengertől északra üldözik a megvert szovjet seregeket

A német véderő főparancsnoksága közli:

A már bejelentett újabb hadműveletek keretében nagy csata folyt le az Azovi-tengertől északra csej térsében.

A német csapatok a szövetséges államok csapataival szorosan karöltve üldözték a megvert ellenséget. Gépesített és páncélos kötelékek mélyen benyomultak a visszavonuló ellenséges csapatok közé. Az előrenyomulás során foglyul ejtették a kilencedik szovjet hadsereg vezérkarát; a hadsereg főparancsnoka előzőleg repülőgépen mentette magát biztonságba.

A támadó hadműveletek a keleti arcvonalon többi szakaszán is tervszerűen folynak.

Szovjet erőknek újabb éjszakai partraszállási kísérletét verték vissza a Leningrádtól nyugatra levő partvidéken. A csapatok szállítására felhasznált hajók nagy részét elsüllyesztették. A partraszállt ellenség teljesen megsemmisült.

A légi erő a kedde virradó éjjel támadást intézett egy oroszví hadilízem, továbbá moszkvai és leningrádi hadiberendezések ellen.

A Nagy-Britannia elleni harcban harci repülőgépeink az október 7-ére virradó éjjel hadifontosságú berendezéseket bombáztak Délnyugat-Angliában.

Észak-Afrikában német harci repülőgépek a hétfői napon is hatásosan támadták Tobruk kikötőberendezéseit. A szuezi kikötő ellen a hétfőre virradó éjjel intézett légi támadás alkalmával bombatelitalatokkal két kereskedelmi hajót semmisítettek meg összesen 10.000 bruttó regisztertonna tartalommal, két másik nagy hajót pedig súlyos telitalálat ért.

Ellenséges repülőgép sem nappal, sem éjjel nem repült a birodalmi terület fölé. (MTI)

Román hadijelentés

Bukarest, október 7. (Orient Radio): A főhadiszállás a következő közleményt adta ki:

1. Ukrajnában a Dnyepertől keletre az Azovi-tenger vidékén a német hadsereg oldalán harcoló alpest vadászok és lovass csapatok véres harcok után visszaverték a nagy harcok után és nehéz tűzsergélyben nagy fölényben levő ellenséget.

2. Az ellenség az odesszai arcvonalon a Kaukázusból odaszállított nagy erővel és harcokcsikkal megkísérelte a Limet Konaipól keletre levő arcvonalunk áttörését. A támadást feltartóztattuk és Tatarua Talnic környékén három napon át tartó kemény, véres csata után visszanyomtuk az ellenséget. Az előbb említett szakaszokon az ellenség 36 harcokcsit hagyott hátra. Az ellenség veszteséggel igen nagyok.

A FINN VALASZJEGYZÉK

A brit emlékiratra kedden délután megérkezett a londoni külügyi hivatalba. A svéd követ közvetítésével juttatták el Londonba a választ, mely kifejezésre juttatja, hogy Finnország folytatja védelmi háborúját a szovjet ellen.

JAPÁN-AMERIKAI TÁRGYALÁSOK

Tokiói jelentés szerint a sajtó-értekezleten feltett kérdésre megerősítette a kormány szóvivője, hogy tovább tartanak a washingtoni tárgyalások a japán-észak-amerikai hajóforgalom ügyében. Részletek még nem ismeretesek a tárgyalásokról.

AZ ANGOL-SZOVJET JEGYZÉK KABULBAN

Kabulból érkezett jelentések szerint az afgán kormányának hétfőn átnyújtott angol-szovjet jegyzék követeli az Iránból Afganisztánba menekült németek kiszolgáltatását is.

A jegyzék igen nagy nyugtalanságot keltett Afganisztánban. Kabul körökben attól tartanak, hogy Irán sorsa vár Afganisztánra.

OSUNGKINGBA

Három nehéz amerikai bombázó érkezett amerikai katonai küldöttséggel. Amerikai tisztek érkeztek Paraguay fővárosába is, akik rövid tartózkodás után tovább repültek Rio de Janeiroba.

Brit katonaság vonul Szírián keresztül

Ankara, okt. 7. (NST) Egyre több olyan hír érkezik Ankarába, hogy az angolok Hatay határán nagyarányú katonai előkészületeket tesznek. Beirútból érkező utasok beszámolója szerint szakadatlanul vonul a brit birodalmi katonaság és a hadianyag Szírián át észak felé. A csapatok sorában számtalan néptörzs és faj található.

Hatay, az úgynevezett Alexandrettei szandzsák azelőtt a szíriai francia mandátumterülethez tartozott és Franciaország angol nyomásra engedte át két évvel ezelőtt

Mi vár az emberiségre

Pétain nyilatkozata az Egyesült Államok magatartásáról

(NST) Pétain marsall nemrég fogadott egy egyesültállamokbeli újságírókat és beszélgetést folytatott vele. A külföldi sajtó most közli a beszélgetés tartalmát. Eszerint Pétain kijelentette, hogy francia politikai körökben nagy érdeklődéssel figyelik, milyen hatással

Apollo filmszínház

Továbbra is minden nap a példátlanul nagyszerű filmoperett:

Leányvásár

Szelezcky, Sárdy, Kiss Manyi, Latabár.

Törökországnak. Ez a terület Törökország legdélibb nyúlványa.

A katolikus nagygyűlés záróülése

A pápa és a Kormányzó válasza az üdvözlésre

A magyar katolicizmus reprezentatív nagygyűlésének utolsó napja tegnap volt. Reggel az egyetemi és az Örökimádás templomokban főpapi nagymise volt, amelyet Madarász István kassai, illetve báró Apor Vilmos győri püspök pontifikáltak. Ezután a különböző egyesületek gyűlései, értekezletei következtek.

Kedden délután tartották meg a budapesti Vigadóban az idei katolikus nagygyűlés záróülését.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás a pápai Himnusz elnéklése után üdvözölte a megjelenteket. Felkérte dr. Zsembery István a hódolói táviratokra érkezett sürgönyválaszok felolvasására.

XII. Pius pápa Magliona bíboros államtitkár útján az alábbi táviratot küldötte:

A Szentseges Atya a budapesti katolikus nagygyűlésen résztvevők kedves hódoló üdvözlésére áldásával válaszol és azt a kívánságát fejezi ki, hogy a nagy ünnepély érlelje meg a megújuló testvéri egyetértés gyümölcseit. Vitéz nagybíbornok Horthy Miklóstól, Magyarország kormányzójától az alábbi válasz érkezett:

Hálás köszönet a 29. országos katolikus nagygyűlésre a Gondviselés segítségével megnagyobbodott Magyarországból egybegyűlt hívek hazafias

üdvözlését és a keresztény lelkiélet, erkölcs és a hazafias érzés erősítését és kimélyítését szolgáló közérdekű munkálkodásukhoz teljes sikert kívánok, Horthy sk.

Az első előadó dr. Tóth László, a Nemzeti Újság főszerkesztője volt, „Szellem és katolicizmus” címen beszélt.

A zárógyűlés főszónoka Mihalovits Zsigmond plébános, az Actio Catolica országos igazgatója volt, aki a „Katolikus hívő az idő vilhárában” címen tartott előadást.

Dr. Szokolay Leo székesfővárosi árvaszéki elnök tartott ezután előadást a családvédelemről.

Ezután a hercegprímás tartotta meg záróbeszédét.

— Tudom jól — mondotta —, hogy az Istennel való együttműködés sokszor nehéz és fáradságos és sok önmegtartóztatást kíván, ezektől pedig a modern ember olyan könnyen visszariad. Tudnunk kell, hogy csak Isten segítségével és csak Szent István szellemével szerethetjük vissza azt, ami még hiányzik országunk, valamint hitünk és erkölcsi életünk integritását.

A záróbeszéd elhangzása után a közönség sokáig lelkesen ünnepelte a hercegprímást, aki áldását adta az egybegyűlt közönségre.

Újabb öt kivégzés Prágában és Brünnben

Prága, okt. 7. (Német TI) Hazafias előkészítése, gazdasági rombolás és titkos szándékos fegyvertartás miatt a prágai és brünni rögtönítélő bíróság egy embert golyó általi halálra ítél. Az ítéletet 7-én végrehajtották. Négy vádlott ügyében a bíróság felfüggesztett ítéletet hozott. (MTI)

Prága, okt. 7. (Német TI) Moravetz volt vezérkari ezredes rádióbeszédet intézett a cseh néphez és beszédében a leg súlyosabban elítélte a védnökségben angolbarát

elemeknek a német birodalom ellen irányuló üzenetét. Hinni kell végre az egész cseh néphez az új Európában. — mondotta Moravetz többek között. Emlékeztetett Benes szerepére, majd hangsúlyozta, hogy a cseh köztársaság összeomlásával a védnökség létesítése volt a csehek utolsó menedéke. Azok, — fejezte be beszédét Moravetz — akik eddig a csehek élén állottak, nem tettek mást, a cseh nép lassú álombarátságánál. (MTI)

Új amerikai javaslat

Newyork, október 7. (Német TI) Mint az Associated Press jelenti, Stimson hadügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a szenátusban, amely szerint az Egyesült Államokban élő japánok, németek és olaszok, akiknek kettős állampolgárságuk van, Amerikában katonai szolgálatra kötelesek. Egyidejűleg felhívják az összes amerikai polgárokat, akiknek más nemzetbeli állampolgárságuk van, hogy mondjanak le az Egyesült Államok polgárságáról, vagy pedig tegyék le az állampolgári esküt az állampolgárságuk feladásáért. Az állampolgári eskü letételének halogatását letartóztatással és deportálással büntetik. (MTI)

Vígyszínház mozgó

Jóka-hét!

Ma először a legszebb magyar film:

Az aranyember

Kiss Ferenc, Uray Csörtös, Mezey Mária, Egy Mária a főszerepekben.

Eckhardt amerikai kiáltványa nagy megütközést keltett Magyarországon

Budapest, október 7. (MTL) Az egész magyar közvélemény megdöbbenéssel és a legnagyobb megütközéssel értesült arról a kiáltványról, amelyet Eckhardt Tibor, mint a „Független Magyarországért” című mozgalom intézőbizottságának elnöke, az Egyesült Államokban saját hazája és annak bevált külpolitikája ellen kibocsátott.

A kiáltvány tartalmi kivonata a következő:

A népek szabadsága ellen irányított náci támadás megsemmisítette Magyarországot függetlenségét. Hitler bevonuló hadserege megfosztotta a magyar kormányt cselekvési képességétől. A náci által kikényszerített új rend kizsákmányolást, szellemi és testi rabszolgaságot és végnélküli vérontást jelent a náci hatalmi téboly szolgálatában. Magyarországot, a szabadság szent ősi csatáit újra a német csizma sarka alá került. Ebben a tőrhetetlen helyzetben nekünk, külföldi magyaroknak jogunk és legszentebb kötelességünk, hogy a magyar nép igazi akaratát nyilvánítsuk és felvegyük a küzdelmet a náci uralom ellen. Nemzetünk egész jövője ennek a függetlenségi harcnak a sikerétől függ. Minden magyar fogjon össze, párt és felekezeti különbségek, faji eredet, osztályellentét nem bonthatja meg orrainkat. Sikraszállunk krisztusi eszményeinkért, emberi jogainkért és nemzeti függetlenségünkért. Örök célok felé törekszünk, amelyek testet öltöttek az amerikai függetlenségi nyilatkozatban és Roosevelt és Churchill közös nyilatkozatának 3. pontjában. Ünnepelesen kijelentjük, hogy a magyar nemzet nem felelős jelenlegi kormányának politikájáért, melynek elhatározásai nyilvánvalóan náci kényszer alatt születtek meg. Eppen ezért a jelenlegi magyar kormány állásfoglalására való tekintet nélkül küzdeni fogunk a kifelé független, betel szabadság Magyarországaért. A független Magyarországért küzdő mozgalom intézőbizottsága azért alakult meg, hogy felvegye és vezesse ezt a harcot. Ez a szabadságharc addig fog tartani, amíg Magyarország függetlenségét és népének alkotmányos szabadságát teljesen helyreállítottuk.

Ezek után felhívás következik a szabad országokban élő magyar polgárokhoz, faji és felekezeti különbség nélkül, hogy szervezkedjenek és csatlakozzanak a mozgalomhoz.

A fenti kiáltvány, melyet az MTL ismertet, nyilván a legnagyobb megütközést és felháborodást kelti a magyar közvéleményben és ha az valóban Eckhardtól származik, úgy ennek a politikának legnagyobb botlása. Előbb a kiáltványból az az „emigráns mentalitás” ütközik ki, melynek anynyí kárát látta már a közelmúltban a magyar nemzet és amelyet százával bucsajtott ki külföldről a trianoni szomorú 20 évvel ezelőtti Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Kunfi Zsigmond és a többi hasonló emigráns politikus. Szinte szeretné az ember kétségbevonni, hogy ez a kiáltvány Eckhardt Tibortól származik és azt vélni, hogy a Károlyi-féle társaság van mögötte és csak az Eckhardt nevet használják fel hozzá. Hiszen Eckhardt Tibor a magyar parlament egyik tagja, aki még a legutóbbi években is nagy szerepet vitt a magyar közéletben, a Bevándorlási Bizottság elnöke volt, annak idején Szegeden a jobboldali mozgalomhoz csatlakozott, később a kiszáradtársadalom felépítésén fáradozott és így, most külföldön saját hazáját ócsárolja. Ezért nehéz elhinni, hogy Eckhardt Tibortól származik az ő nevében megjelent kiáltvány. Sajnos, a tények valószínűsítik és cáfolat nem érkezik.

Magának a kiáltványnak állításai teljesen tarthatatlanok. Mi, akik itt élünk Magyarországon, nem tudunk semmiféle náci támadásról, mely Magyarországot függetlenségét megsemmisítette volna. Minden magyar ember előtt szent és sérthetetlen az ország függetlensége, de efelől nyugodt is lehet bárki.

Magyarország és Németország egymással hű szövetségben állnak. Magyarországon nem látunk semmiféle bevonuló Hitler-hadsereget, az viszont tény, hogy honvédeink együtt küzdöttek a német csapatokkal Jugoszlávia ellen és együtt küzdenek jelenleg a bolsevizmussal szemben. Magyarországon nem került a német csizma sarka alá, nemzeti önállóságunkat legkevésbé sem érinti a német szövetség. Im már történelmi tény, hogy német és olasz barátaink segítségével az ország örvendéses gyarapodását értük el, területünket csaknem megkétszereztük.

A magyar külpolitika útja egyenes és történelmileg adott. Az örök nagy magyar célokért küzd ez a külpolitika egyetértésben és vállvetve szomszédainkkal.

Wilson 14 pontjára már alaposan megfigyelték a magyar nemzet és alaposan esalódott az ilyen külföldi jött nyilatkozatok öszinteségében. Ennek a Wilson-féle 14 pontos nyilatkozatnak késői kópiaja az a bizonyos Roosevelt és Churchill-féle közös nyilatkozat, amire a fenti kiáltvány hivatkozik.

A magyar embernek van bátorsága és ereje ahhoz, hogy függetlensége és önállósága felett örködjön. Ehhez nincs szüksége semmiféle külföldi segítségre. A nagy nemzeti célok szolgálatára külföldi segítséget nem kér. A nagy nemzeti célok szolgálatára külföldi segítséget nem kér. A nagy nemzeti célok szolgálatára külföldi segítséget nem kér.

A Pester Lloyd Eckhardt Tibor amerikai szerepléséről

A „Pester Lloyd” tegnapi száma Eckhardt Tibor amerikai szerepléséről többek között a következőket írja:

„Néhány nap óta a fővárosban hírek terjedtek el egy állítólagos, Eckhardt Tibor által Amerikában történt „bizottság” vagy akár „kormány” alakításáról, amelyet ő a „Szabad Magyarország” jelszavával hívott volna életre. Sajtóközlemények, sőt az ellenes rádió jelentései az ismert magyar politikus eme hihetetlen akciójainak részleteit is vázolták. E jelentések szerint Eckhardt Tibor úr és bizottsága felhívással fordultak a külföldön tartózkodó magyarokhoz, hogy azokat tömörítsék saját hazájuk és annak törvényes kormányja ellen. A kiszáradtársadalom vezetői ezer kilométer távolságból állítólag heves támadást intéztek a magyar kormány politikája ellen, amely ezt az országot, hagyományainkat és érdekeinket megsemmisítette, szoros szövetségben Németországgal a felemelkedés útján vezet. Eckhardt állítólag Magyarország boldogulását az ellől apolitikától való elválogatásban látja, pedig ez a politika, mint ahogy azt minden jó magyar az ország határain kívül és belül megállapítóni és köszönettel leszögezni kénytelen. Magyarország területét megkétszerezte és több mint kétmillió magyart az idegen iga alól szabadított.”

Rendőrnök adta ki magát a rablógyilkos, — halálraítélték

Zágráb, október 7. A zágrábi rendkívüli törvényszék halálra ítélte egy embert, aki rendőrnök adta ki magát a ilyen minőségében a városban kívül egy elhagyatott helyre vezetett egy férfit és egy nőt, majd meggyilkolta őket, hogy pénzüket elvegye.

— Labára esett a kuzán. Nagy József 47 éves munkás, Mikepécsi út 7. szám alatti lakosát súlyos szerencsétlenség érte. Munka közben hét méter súlyú kuzán a lábára esett és összezúzta. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

Elsüllyesztettek egy szovjet tiszteket szállító hajót

Berlin, október 7. Mint a Német Távírási Iroda katonai részről értesül. Sorve felszigetének szétugrasztott szovjet erőktől való megtiltása folyamán sok tiszti és politikai biztos egy gőzösön igyekezett elmenekülni. Német harci repülőgépek bombázták a hajót. A teljesen megrakott hajó elsüllyedt a fedélzetlen tartózkodó tisztek és biztosok életüket veszítették. (MTL)

Elias kivégzését elhalasztották

Prága, okt. 7. (Német TI) Elias volt miniszterelnök halálos ítéletének végrehajtását elhalasztották, mert néhány más eljárásban szükség van vallomására. (MTI)

Meghíusult a német-angol sebesült csere

A kórházajók nem indultak el

Stockholm, október 7. A brit hadügyminisztérium közölte, hogy a kórházajók a sebesült hadifoglyokkal nem indultak el.

Később kiadott félhivatalos jelentés szerint a sebesült és beteg német hadifoglyokat a kórházajókról visszazárlították a fogolytáborokba. A foglyok partraszállítása már megkezdődött. (MTI)

Berlin, október 7. Német illetékes helyről közlik: A német és angol súlyos sebesült hadifoglyok kicseréléséről diplomáciai úton folytatott tárgyalások még kézzelfoghatóbb formákat öltöttek, amikor angol részről származó elhamarkodott közleményekkel és közlésekkel kapcsolatban kezdett sajtóhadjárat váratlan nehézségeket támasztott. A tényállás az, hogy mintegy 50 súlyos sebesült német hadifogly kicseréléséről volt szó, kerekben másfélszer angol ellenében és Németország egy 1940. évi internált polgári személyek, asszonyok és gyermekek kicseréléséről szóló egyezmény alapján személyes-ellenében történő cserét javasolt. Bizonyos kérdések rendezése érdekében meg volt a rádióösszeköttetés lehetséges, az angolok azonban ezt propaganda célokra használták fel. Arra a német hivatalos megállapításra, hogy az említett angol közlemények elébe vágnak az eseményeknek és a csere végrehajtásáról még diplomáciai úton folyik a tárgyalás, az angol rádió szenzációs formában bejelentette, hogy ilyen körülmények között elmarad a kórházajók tervezett útnak megkezdése, hogy a kérdéses rádióüzenetek ügyében a kezdeményezést Németországra fogja és azt állította, hogy Németország magartartásán szenvedett hajótörést a tervezett emberies cselekmény. Botrányosnak kell minősíteni ezt a brit magartartást annál is inkább, mert súlyosan sebesültek kicserélését csúf uszító hadjárat céljára használták fel. Német részről úgy gondolják, jogosan lehet felvetni a kérdést, hogyan áll a dolog például a német asszonyok, gyermekek iránt Iránban tanúsított emberies bánásmóddal, vagy a nemzetközi jognak megfelelő, hogy az Iránban tartózkodó német férfiakat kiszolgáltatják a bolsevistáknak, vagy Indiába hurcolják. — Hangsúlyozzák, hogy mint sok más emberies cselekmény esetében, ezúttal is német részről volt a kezdeményezés. El kell utasítanunk. — állapítják meg a Wilhelmstrassen —, hogy a súlyosan sebesültek kicserélését és az internált asszonyok és gyermekek kicserélését propaganda célokra használták fel. — A tárgyalások a kérdésben továbbra is diplomáciai úton folynak. (MTI)

Az angol kormányhoz intézett finn válaszigyek tartalma

Helsinki, október 7. (MTL): — A finn válaszigyek, melyet svéd közvetítés útján intéztek az angol kormányhoz, a következőket tartalmazza:

1939 november 30-án a szovjet minden ok és kihívás nélkül megtámadta Finnországot, 1939 december 14-én a Nemzetek Szövetsége, az alapokmány 16. §-a alapján a szovjetet támadónak minősítette és kizárta. Nagybritannia részese volt ennek a határozatnak. — Ettől kezdve Finnországnak magára hagyatva, egyedül kellett tovább folytatni a háborút és sohasem vetették fel azt a kérdést, hogy milyen módon kellene a támadót rábírnunk arra, hogy jövötege támadásának következményeit.

1940 március 12-én Finnország arra kényszerült, hogy aláírja a Moszkvától diktált békét, melynek következtében le kellett mondani területének lényeges részéről. Nem sokkal a békekötés után a szovjet kíméletlen zsaroló politikát kezdett Finnországgal szemben, beleavatkozott a finn belpolitikába és belül igyekezett behatolni a finn politikai életbe.

1941 június 22-én fegyveres szovjet erők újból megkezdtek az ellenségeskedést és többek között a legvagyosabb bombázták a finn hadihajókat és erődítményeket.

1941 június 28-án a Pravda kijelentette, hogy a finneket ki kell irtani a föld felszínéről.

1941 június 25-én az ellenségeskedések rendszeres kiterjedt támadással fejlődtek ki és nagyszámú kétségtelenül finn célpont ellen irányultak. Finnország, amely így újból fegyveres támadás célpontja lett, július elejéig nem folytatódtott aktív védelmi eszközökben.

A támadás tehát Finnország ellen 1939 november 30-án kezdődött és azóta különböző formában szünet nélkül folytatódott. Finnország küzdelme ez ellen a támadás ellen önvédelem. A fin-

Valahányszor jó ruhát lát
Ne feledje BOLLA Kálmánt

Uriszabóság
Piac ucca 32.sz.
Telefon: 31-46.

tak, mert néhány más eljárásban szükség van vallomására. (MTI)

Meghíusult a német-angol sebesült csere

A kórházajók nem indultak el

Stockholm, október 7. A brit hadügyminisztérium közölte, hogy a kórházajók a sebesült hadifoglyokkal nem indultak el.

Később kiadott félhivatalos jelentés szerint a sebesült és beteg német hadifoglyokat a kórházajókról visszazárlították a fogolytáborokba. A foglyok partraszállítása már megkezdődött. (MTI)

Berlin, október 7. Német illetékes helyről közlik: A német és angol súlyos sebesült hadifoglyok kicseréléséről diplomáciai úton folytatott tárgyalások még kézzelfoghatóbb formákat öltöttek, amikor angol részről származó elhamarkodott közleményekkel és közlésekkel kapcsolatban kezdett sajtóhadjárat váratlan nehézségeket támasztott. A tényállás az, hogy mintegy 50 súlyos sebesült német hadifogly kicseréléséről volt szó, kerekben másfélszer angol ellenében és Németország egy 1940. évi internált polgári személyek, asszonyok és gyermekek kicseréléséről szóló egyezmény alapján személyes-ellenében történő cserét javasolt. Bizonyos kérdések rendezése érdekében meg volt a rádióösszeköttetés lehetséges, az angolok azonban ezt propaganda célokra használták fel. Arra a német hivatalos megállapításra, hogy az említett angol közlemények elébe vágnak az eseményeknek és a csere végrehajtásáról még diplomáciai úton folyik a tárgyalás, az angol rádió szenzációs formában bejelentette, hogy ilyen körülmények között elmarad a kórházajók tervezett útnak megkezdése, hogy a kérdéses rádióüzenetek ügyében a kezdeményezést Németországra fogja és azt állította, hogy Németország magartartásán szenvedett hajótörést a tervezett emberies cselekmény. Botrányosnak kell minősíteni ezt a brit magartartást annál is inkább, mert súlyosan sebesültek kicserélését csúf uszító hadjárat céljára használták fel. Német részről úgy gondolják, jogosan lehet felvetni a kérdést, hogyan áll a dolog például a német asszonyok, gyermekek iránt Iránban tanúsított emberies bánásmóddal, vagy a nemzetközi jognak megfelelő, hogy az Iránban tartózkodó német férfiakat kiszolgáltatják a bolsevistáknak, vagy Indiába hurcolják. — Hangsúlyozzák, hogy mint sok más emberies cselekmény esetében, ezúttal is német részről volt a kezdeményezés. El kell utasítanunk. — állapítják meg a Wilhelmstrassen —, hogy a súlyosan sebesültek kicserélését és az internált asszonyok és gyermekek kicserélését propaganda célokra használták fel. — A tárgyalások a kérdésben továbbra is diplomáciai úton folynak. (MTI)

Az angol kormányhoz intézett finn válaszigyek tartalma

Helsinki, október 7. (MTL): — A finn válaszigyek, melyet svéd közvetítés útján intéztek az angol kormányhoz, a következőket tartalmazza:

1939 november 30-án a szovjet minden ok és kihívás nélkül megtámadta Finnországot, 1939 december 14-én a Nemzetek Szövetsége, az alapokmány 16. §-a alapján a szovjetet támadónak minősítette és kizárta. Nagybritannia részese volt ennek a határozatnak. — Ettől kezdve Finnországnak magára hagyatva, egyedül kellett tovább folytatni a háborút és sohasem vetették fel azt a kérdést, hogy milyen módon kellene a támadót rábírnunk arra, hogy jövötege támadásának következményeit.

1940 március 12-én Finnország arra kényszerült, hogy aláírja a Moszkvától diktált békét, melynek következtében le kellett mondani területének lényeges részéről. Nem sokkal a békekötés után a szovjet kíméletlen zsaroló politikát kezdett Finnországgal szemben, beleavatkozott a finn belpolitikába és belül igyekezett behatolni a finn politikai életbe.

1941 június 22-én fegyveres szovjet erők újból megkezdtek az ellenségeskedést és többek között a legvagyosabb bombázták a finn hadihajókat és erődítményeket.

1941 június 28-án a Pravda kijelentette, hogy a finneket ki kell irtani a föld felszínéről.

1941 június 25-én az ellenségeskedések rendszeres kiterjedt támadással fejlődtek ki és nagyszámú kétségtelenül finn célpont ellen irányultak. Finnország, amely így újból fegyveres támadás célpontja lett, július elejéig nem folytatódtott aktív védelmi eszközökben.

A támadás tehát Finnország ellen 1939 november 30-án kezdődött és azóta különböző formában szünet nélkül folytatódott. Finnország küzdelme ez ellen a támadás ellen önvédelem. A fin-

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ

Ma utoljára
Muráti Lili, Páger Antal,
Turay Ida, Mály, Billiesi,
Pethes főszereplésével:

Végre...!

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órákor!
Holnap: Beesülethol elégtelen!

Regelő múlt

DEBRECENI PUSKAPORGYÁRTÓK

A Salétrom laktanya nevű öreg épület egy híres debreceni iparág emlékét őrzi. Csak a beavatottak tudják, hogy hajdanán a puskaporgyártás fontos alkatrészével, a salétrom kiválasztásával foglalkozott sokszáz ember Debrecenben. Kétszáz évvel annak utána, hogy a derék freiburgi szerzetes, Schwartz Berthold feltalálta a robbanóport, egész Európában elterjedt a hadászatban olyan fontos korszakalkotó anyagnak gyűjtése. Az 1600-as évek elején a salétrom szedése Debrecenbe is eljutott s igen jólvezető mesterséggé vált, mert a katonai kincstár mindenféle kedvezésekkel ösztökölte a lakosságot arra, hogy minél több salétromot termeljen. Ennek az iparnak a főmesterei, illetve tanítói a Szibériából bevándorolt iparosok voltak, akik megtanították a debreceni szegénységet a salétrom szerzésére. Ez pedig úgy történt, hogy a lakóházak szobáinak földjét kilúgozták, majd az anyagot megszáritották és porrá törték. A mesterségben jártasak később úgy elszaporodtak, hogy nemcsak benn a városban, hanem a határban is dolgoztak, főleg vízenyösebb területeken gyűjtötték össze az alkalmas földet.

A salétrom-portörés többször szerencsétlenséget is okozott, mert az 1669. évben az egyik városi jegyzőkönyvben meg van említve, hogy a Péterfián öreg Varga János házában „a portörök két kölyű pora feloldotta magát s az igen nagy szélben és szárazságban a környékbelieket megsebesítette”. Sőt még azt is emlegeti a nótárius uram írása, hogy a detonáció a karámot, melyben dolgoztak, széjjel hányta, de a bajt hamar elfojtották, különben az egész város leégett volna. Ezért aztán elrendelte a nemes tanács, hogy a városban az a fajta portörő emberek nem csinálhatnak karámkot és nem dolgozhatnak csak a város árktól és a kalmár kerktől jó messzire.

Mária Terézia uralkodása alatt 1760-ban már olyan jelentékeny volt a salétrom termelés, hogy egyik nyugalmazott ezredes, De Pauli János uram kapott királyi szabadalmat arra, hogy Debrecenben, továbbá Szabolcs és Bihar vármegyékben gyűjtse össze a kőszénből az anyagot. De Pauli ezredes fia még jobban kiépítette a salétromgyártást s már az egész Alföld termelése az övé volt. Még pedig részvénytársasági alapon folyt a nagy üzlet. Ekkor épült a Salétrom laktanya nevű épület is, melyhez hasonlólt létesítettek még a Péterfia ucca végén, a nagyerdő felé, valamint a Mester és Hatvan uccák végén is. Ez a monopóliumos társaság olyan hatalmas volt a városban, hogy a békés polgárságot is háborgatta, mert a császári parancs értelmében joga volt ahhoz, hogy a salétrom-üzemet emberei bármelyik lakásba behatoljanak, a földet feláshatták és elvihették. Tartoztak azonban másfajta ugyanannyi földet a szobákba az elvitt helyett berakni és ledöngölni. 1811. évben a salétrom részvénytársaság báró Vay Miklós tábornoké lett és szabadalma az egész Tiszántúltra kiterjedt. 1830—1848. évig a nagyszerűen virágzó iparhoz már Bécsből hoztak szakembereket, akik a debreceni földből termelt salétromot finomítani tudták. Az évi termelés 1000—1500 mázsa volt, később 2—3 ezer mázsa, amelyet a kincstár megszabott áron vett át és elszállította a kassai, budai és nagybányai puskapor malmokba. Érdekes még megemlíteni, hogy 1846-ban a Pesten tartott országos kiállításán Debrecen salétromtermelését 12 arany „nehézségű” jutalomdíjjal tüntették ki. Az érdempénz a kiállítás után egy év múlva került a városhoz, ahol azt ünnepélyesen Várdi Szabó János salétromtermelési főfelügyelő vette át. (b. s.)

— Az afrikai francia hírtokokon nagyobbarányú telepítés indult meg az anyaországból. Algírban, Tuniszban és Dakarban helyezik el a kivándorlókat. Újabb 400 család indult el, akik Algírban kapnak helyet. A telepéseket szakszerű kiképzésben részesítik és támogatják őket, míg a kezdet nehézségeivel küzdenek. Az elszülőtharingiaiak közül 4000 család jelentkezett kivándorlásra Afrikába.

Nemzetvédelmi Kereszttel újabban kitüntetettek

A Nemzetvédelmi Kereszt debreceni kitüntetettjei az eddig közöltöken kívül dr Papp Menyhért m. kir. rendőrtanácsos, akit ellenforradalmi tevékenységeiért tüntetett ki Magyarország kormányzója és a Nemzetvédelmi Keresztet vasárnap a szegedi városházán ünnepélyes keretek között nyújtják át dr Papp Menyhért rendőrtanácsosnak.

Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki Kormányzónk dr Bognár Bélát, az OTI kiváló debreceni igazgatóját, Boldizsár László gazdasági felügyelőt, aki jelenleg a técsői gazdasági kirendeltség vezetője és a Felvidék visszaszerzésénél szerzett érdemeiért nyerte a kitüntetést, továbbá Ordelt Józsefet, az OTI számvevőségének főnökét.

606.000 pengős útépítést végeztet a város 1942-ben

Dr. Balla Bertalan főjegyző előterjesztette a közigazgatási bizottságban az 1942. évi közúti költségvetést. A Kishegyesi úton 3200 négyzetmétert korszerű burkolattal láttnak el, fenntartási munkákat végeznek többek között a Diószegi, Pallagi, Nyirábrányi, Kishegyesi utakon, átvezetéseket építettek a Monostorpályi és Acsádi

úton. A közúti költségvetés kiadásai 606.559 pengőt tesznek ki. Az állami útdadó 18 százalékos kulcsa mellett meg van a fedezet is. Debrecen törvényhatóságának 268 kilométer az úthálózata, ebből 150 ezer km. kiépített és 117.000 kiépítetlen.

A legtöbb ember szívbetegségben hal meg

Dr Gaertner István m. kir. tiszti főorvos a múlt havi közegészségügyi helyzetről jelentést tett a városi közigazgatási bizottságnak. A népmozgalmi adatok szerint 70 debreceni házasságot kötöttek szeptemberben, élveszületett 215 gyermek, meghalt 141 ember, a természetes szaporodás tehát 74 lélek. Az egy éven alul elhaltak száma 17, ami az élveszületések 7.9 százaléka felel meg. Hevenyfer-

tőző betegségekben 9 ember halt meg, ez 8.4 tízezreléket tesz ki. Gümőkórban 11, rák miatt 10, szív- és érbetegségben 20 egyén halt el. A hevenyfertőző betegségek közül a vérhas és kanyaró jelentkezett nagyobb számban, hasifuszt 15 esetben észleltek, halálozás nélkül. A szegény betegek gyógyszerrel ellátására a város 4056 pengőt költött. A jelentést tudomásul vették.

Egy magyar páncélos hadnagy bravurja

Két emberével sz állta meg Csernovicot

Most, hogy katonáink egy részét felváltották, sok érdekes részlet hallani az orosz fronton végezhvtt tettekről.

Nemes Suhay Imre páncélos hadnagyot három páncélosgépkocsival, négy otdalkocsis motorral, egy páncéltörő ágyú és egy motorizált géppuskás rajjal beosztották egy gyorsanmozgó csapatba, hogy ennek oldalát biztosítsa, derítsen fel. A hadnagy azonban úgy fogta fel a feladatát, hogy neki addig kell „biztosítani”, míg tényleg rá nem bukkán az oroszokra. És így mind messzebbre került. Nepolokoutz állomás — de jól ismerték már 1914—1916-ban is — tele volt mozdonyokkal és tartálykocsikkal; azokat rövid harc után lefoglalta s miután megállapította, hogy a vasúti híd járható, azaz használható, azt is megszállta egy géppuskás rajjal. Így, megfogya bár, páncélos kocsijaival tovább folytatta útját. A még mutatkozó bolsevista erőket meglepte és elűzte, hihetetlen kacskaringós utakon és községeken keresztül nyomult előre. Úgy fogadták, mintha egy második Erdélyben járt volna.

Az egyszerű lakosság között még sokan beszéltek németül, az idősek büszkén mutogatták hadtestparancsnoki dícséretüket, medálájukat stb. — A benszülött ukrán lakosság rettenetes dolgokat mesélt a szovjetekről.

A magyar páncélosok óvatosan nyomultak előre Luzan-ig, amikor egyszerre csak repülő jelent meg felettük. Hamarosan felismerték, egy német „Storch” volt. Felvették vele az összeköttetést. A német repülő tájékoztatta őket, nyugodtan mehetnek, nagyobb ellenséges orosz erőket nem látott. — A magyar páncélosok s a német repülő közt ez volt a legelső „összműködési gyakorlat”!

Suhay hadnagy páncéloskocsijával hamarosan Csernovic előtt állott. Kocsiját elrejtve, először szemrevételezte a Pruth-hídat, melynek csak első szakasza volt csak járható. Azonban gyalog teljesen át lehetett rajta menni. — Ő maga erre szakasztott egy őrmester parancsnoksága alatt készségségi állásba visszahagyva, két önkéntes, Pallavicini és Boér, kíséretében egy golyószórával és kézigranátokkal felzárulva, átvégződött a hídon.

A túldalalon a lakosok leírhatatlan lelkesedéssel fogadták, de csodálkoztak, hogy német katonák helyett magyarok jelentek meg. A polgári lakosság megmaradt, de az ipartelepek, boltok, mind kifosztott és felgyújtott állapotban voltak, az oroszok rövid idő előtt mentek el.

Suhay hadnagy két emberével a vá-

ros házára sétált be és bizonyítványt adatott magának, hogy ő július hó 5-én már délelőtt bent volt, majd egy névjegyet hagyott ott azzal a kérelemmel, hogy a legelső román, vagy német tisztnek, aki belép Csernovic városába, adják át. A névjegy hátára azt írta: „Ich übergebe den freund-schaftlichen Kameradschaft-Gruss der K. Ung. Armee. Leutnant der Panzertruppe von Suhay.”

A románok tényleg csak napok múlva érték el Csernovicot. Mivel azonban előjárt elére és megszállt serege erejét keveselte Suhay hadnagy, a lakosság folyton hurrázása és éljenzése közepette elhagyta a várost, nagy tömegtől kísérvé érte el ismét a hidat. A magyar fiúk nevetve mondták, hogy sohasem hitték volna, hogy őket román zászlókkal tisztelik meg.

Időközben a városi tanács rendelkezése a vágóhídról egy hatalmas borjút cipelték elő, kérve a magyar katonákat, fogadják el, mert Csernovic megnyomorított lakossága ezt annak a csapatnak szánta, amely először fogja a várost felszabadítani.

Suhay hadnagy, mint aki jól végezte dolgát, erre kelet felé távozott, mert azzal jelentették neki, hogy a legutolsó orosz utóvédek félőrája hagyták el a várost. Sadagorán a zsidók nemcsak németül, hanem még magyarul is tudtak. Hiszen hosszú éveken át huszárok állomásoztak ott. Ők jelentették, merre mentek az oroszok, egy utat is mutatva neki, melyen eljűk kerülhet. Rarancsen áthaladva, tüzzel ütött rajta a legutolsó hátrvéd, azt szétverte.

Még néhány hátrvédet szíjjelugrasztva, a magyar páncélosok most már keresték a csallakozást különítményekhez, mert nehéz orosz harcokcsik nyomait látták és benzinjük már fogytán volt. Időközben foglyokat is ejtettek. Az oroszok kézibombákkal megdobálták őket, de a merész magyar fiúk veszély nélkül vonultak be, miközben egy csomó orosz katonát agyonlőttek.

Midőn az ezredesnél jelentkeztek és az érdeklődött a merész sikliről, melyről a rádió útján már értesült, Suhay hadnagy csak azt jelentette neki: „Sors bona, nihil aliud!”

Marosvásárhely, október 7. Kézdivásárhelyen mozgalom indult meg, hogy az idén hagyják el a halottak napján szokásos kivilágítást és a gyertyák árát adják a Főméltóság Asszonv alakója javára. (MTI)

A ref. leánykonferencia második napja

A debreceni református egyházmiszsió rendezésében a leánykonferencia második napja kedden délután öt órakor kezdődött a Kistemplomban.

Közének után Mezey Béla tartott áhitatot „Újjászületett” címen. Utána Uray Sándor üdvözölte a konferencián megjelent Szász Imre esperest, az üdvözlésre Szász Imre válaszolt.

Ezután Balla Péter konventi énekügyi titkár „Krisztus Urunk zoltárai” címen tartott előadást azokról az énekekről, amelyeket — fellevés szerint — Krisztus és tanítványai énekeltek.

Svingor Jenő radostyáni lelkipásztor „A legnagyobb ajándék” címen tartott még rendkívül értékes előadást.

Arukiszolgálattási törvényi és vevővédelmi sürgetnek

Győrffy-Bengyel Sándor közellátási miniszter fogadta a Keresztény Kereskedők és Vállalkozók Szervezete küldöttségét, amelyet Szabó Jenő ügyvezető igazgató, szénnyakereskedő vezetett. A küldöttség arukiszolgálattási törvényi és vevővédelmi kért eddig szerzett jogainak biztosítására. A szervezetet, mely főként a régóta működő keresztény szén- és tüzfakereskedőket tömöríti, azért kérte az arukiszolgálattási törvényt, hogy legalább azt az árumennyiséget megkapassa, amelyet a zsidók kérdés rendezése előtti időben is megkapott.

Álláspontja szerint a közellátás érdekében az árura főként azoknak a keresztény cégeknek kell előjogot biztosítani, amelyek az árusítással már évek óta foglalkoztak. A vevővédelemre azért van szükség, hogy amikor kevés árú kerül piacra, a szolid kereskedő vevőjét ne vonhassa el más, főként az, aki esetleg kerülő úton jut áruhoz.

Külföldben bevált az állatgyógyászatban a gázkamra

Dr Zsupán Kálmán állategészségügyi tanácsos a városi közigazgatási bizottságban a következő jelentést terjesztette elő a multihavi állapotokról.

Debrecen sz. kir. város területén szeptember hónapban az állategészségügyi állapotok jók voltak.

Az állatforgalom szeptember hónapban a következő volt: Vasúton szállítottatott el 31 darab ló, 303 darab két éven felüli szarvasmarha, 98 darab két éven aluli szarvasmarha és 74 darab borjú; 8 darab juh, 735 darab hizott sertés, 228 darab sovány sertés, 159 darab süldő. Gépkocsin állatszállítás nem történt. Ezek szerint az állatforgalom szeptember hónapban az előző forgalomhoz viszonyítva lovokban, két éven felüli szarvasmarhákban, továbbá borjúkban és süldőkben csökkent, a két éven aluli szarvasmarhák, valamint a hizott és sovány sertések forgalma emelkedett.

A ruhós lovak közül szeptember hónapban 80 darab részestült gázkezelésben és a másodsor kezelt betegek teljes meggyógyultak. A gázkamrárt használatba vétele óta összesen 133 darab lónál használták jó eredményel.

Az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosa az 1939. évi IV. tc. rendelkezéseinek végrehajtása következtében elbocsátandó vámkézők pótlására szükséges munkaerők szakképzésének megszervezése céljából vámkézői átképző tanfolyamot szervez. A tanfolyamra, amely hét hónapig tart, 45 hallgatót vesznek fel. A részvétel díjmentes és a hallgatók a tanfolyam ideje alatt havi 120 pengő tanulmányi segélyt kapnak. A tanfolyam sikeres elvégzése után a hallgatók alkalmazásukat legalább havi 150 pengő kezdő fizetéssel biztosítják. A tanfolyamra csak az 1930. évi IV. tc. alkalmazására szemontjából zsidónak nem tekintendő és legalább a középsikola négy osztályát elvégzett 20-tól 28 éves magyar állampolgárok vehetők fel. A felvételi kérelmet e hónap 18-ig kell beküldeni a kormánybiztosnak, Budapest, V. Klotild ucca 10/c. (MTI)

Felemelte a Kúria a Debrecenben leleplezett kommunista irányú szervezkedés résztvevőinek büntetését

Súlyosbító körülmény, hogy a vádlottak válságos időkben követték el a bűncselekményt

Két évvel ezelőtt a debreceni rendőrség tiltott szervezkedést leleplezett le. Abban az időben néhány fiatalember Debrecenben kommunista irányú mozgalmat kezdeményezett. Tevékenységük főleg szervezési munkából, ifjúsági munkacsoportok megalakításából, azoknak kiképzéséből állott, foglalkoztak továbbá kommunista tárgyú nyomtatványok terjesztésével is.

Amikor a rendőrség leleplezte ezt a bűnös mozgalmat, a kir. ügyészség államvédelmi törvénybe ütköző bűncselekmények miatt emelt vádat a szervezkedési munkákban résztvevők ellen.

A debreceni törvényszék ötös-tanácsa tárgyalta ezt a bűnyvet, ahol széles keretben lefolytatott bizonyítási eljárás után a vádlottakat az állami és társadalmi rend erőszakos felzárkására irányuló mozgalom szervezésében való tevékeny részvétel vétségében mondta ki bűnösnek és az enyhítő szakasz alkalmazásával a következő vádlottakat ítélte el:

Benkő Károly 22 éves banktisztviselő, Braun Sándor 26 éves magánhivatalnok, dr. Szilágyi József 23 éves jogtudor, Tóthfalusi Sándor 32 éves villanyszerelő, Horovitz Sándor 21 éves cipőfelsőszerszámkészítő, Kóvári László 20 éves textilgyári munkás, Lipsitz Sándor 21 éves kereskedősegéd fejéknél egyévi fogházbüntetést kapott. Mittelmann Sándor 21 éves asztalossegédet bűnpártolás vétségéért négyhónapi fogházra ítélték, Gellért László 21 éves vászertergályos tanuló igazgatás vétsége miatt 3 hónapi fogházbüntetést kapott. Gewürtz Artur 19 éves szabósegédet és Weisz Júlia szatócsot az ötös-tanács az ellenük emelt vádak alól felmentette.

Debrecen mezőgazdasági állapota

Gondoskodás történik az őszi vetőmagról

Debrecen város közigazgatási bizottsága dr. Kölcsey Sándor polgármester elnöklésével tegnap délután tartotta rendes havi ülését. A szakjelentések során a mezőgazdasági helyzetről vitéz Kovács Lajos gazdasági felügyelő számolt be a következőkben:

Az elmúlt hónap időjárása általában hűvös és szeles volt. Különösen nagymérvű volt a lehűlés a hónap első felében. Csak 20-a után javult az idő annyira, hogy a hőmérséklet emelkedése mellett újból napsütéses időszak következett, mit addig a gazdasági növények, de különösen a tengeri érzékenyebb növények. Külön meg kell emlékezni a szeptember 1-én, 2-án dűlő, rendkívül erős viharról, mely jelentékeny károkat is okozott. Az elmúlt havi csapadék összes mennyisége 56,8 mm, míg a csapadékos napok száma 10 volt. A csapadék mennyisége 8 mm-rel haladja meg az átlagot. A hőmérséklet havi középértéke mindössze 12,36 fokot ért el, ami a sok éves átlagnál 3,6 C fokkal kevesebb.

Vetési munkálatok közül a rozs vetése a hónap elején befejezést nyert, sőt a hónap közepe táján legtöbb helyen kikelt rozsvetéseket lehetett látni.

Tengeriben a szeptember elsejei vihar jelentékeny károkat okozott. Vihar után egész tengeri táblák megdőttek és cca 20 százalékra tehető a szártörés következtében beállott kár. Hogy a vihar ilyen mérvű kárt tudott okozni, ahhoz hozzájárult a kukoricamoly kártétele is, amennyiben elsősorban a moly hernyója által megfúrt tengeriszárak törtek el. A kukoricamoly folyó évben is nagy mértékben mutatkozott, miért is szükséges lesz a jövő évben a kukoricamoly elleni védekezésre vonatkozó rendelkezések végrehajtásának fokozott ellenőrzése.

Tengeri beéréseire egyébként a szeptemberi időjárás rendkívül kedvezőtlen volt és a tengeri beérése rossz, sok a kényszerített, zsugorodott szem.

A bejelentett semmisségi panaszok folytán a kir. Kúria dr. Kvaszay Gyula tanácselnök vezetésével tárgyalta ezt az ügyet.

Dr. Moldoványi Géza koronaugyész helyettes felszólalásában részletesen foglalkozott az egyes vádlottak terhére megállapított bűncselekményekkel és kimutatta, hogy négy vádlott a mozgalomban vezetői tevékenységet folytatt, úgy, hogy ezek súlyosabb minősítés és súlyosabb megítélés alá esnek.

De általában tévedett az ötös-tanács — mondotta a koronaugyész helyettes, — mikor a vádlottak javára alkalmazta az enyhítő szakaszt, mert a bűncselekményt válságos időkben követték el s ez oly nyomatóképes súlyosbító körülmény, amely mellett az enyhítőként jelentkező büntetlen előélet nem fontos annyira, hogy az enyhítő paragrafus velük szemben alkalmazható lenne.

Továbbiakban az ítélet felmentő részének megsemmisítését és ezen vádlottak megbüntetését indítványozta. A védők viszont a kiszabott büntetések enyhítését kérték. A Kúria a koronaugyész által javasolt büntetést megállapította és ehhez képest valamennyi vádlott büntetését lényegesen súlyosbította és cselekményüket büntettnék minősítette.

A Kúria Benkő Károly, Braun Sándor, dr. Szilágyi József és Tóthfalusi Sándor vádlottak büntetését fejéknél háromévi fogházra emelte fel, Horovitz, Kóvári és Lipsitz vádlottak büntetését fejéknél kétévi fogházra súlyosbította, Mittelmann és Gellért fejéknél hathónapi fogházra kaptak. Gewürtz Arturt kéthónapi, Weisz Juliát 14 napi fogházra ítélte el a Kúria.

Plymódon a szépek ígérkező tengeri terméskilátások nagyon megromlottak.

Burgonya szedése folyamatban. Az étkezési burgonyák betakarítása legnagyobb részben megtörtént. Burgonya termés általában jó közepes.

Cukorrépa szedése a hónap végén ugyancsak megkezdődött. A cukorrépa szeptember hó folyamán rosszul fejlődött és így a jó terméskilátásokkal szemben repából nem számíthatunk közepesnél jobb termésre.

Szőlő termése rendkívül gyenge és általában az egész gyümölcsstermés rossz. Vízkárak következtében igen sok gyümölcsfa pusztult ki.

A gazdák őszi vetőmag szükségletének biztosítása céljából a földművelésügyi miniszter folyó évben is engedélyezte a szokásos őszi vetőmag-akciót. Ennek során Debrecen sz. kir. város területén kiosztásra került: Minőségi akcióban: 454 q búza, 200 q rozs, 100 q őszi árpa. Inséges akcióban 915 q búza.

A gazdasági felügyelőség a további vetőmagszükségletek kielégítése céljából előterjesztést tett pótkeret engedélyezése iránt, ez az előterjesztés azonban ezideig nem nyert elintézését.

Ugyancsak engedélyezte a földművelésügyi miniszter folyó évben is a mangalica koca akciót. Ezen akció során Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város területén 200 darab mangalica kocasülőd osztható ki. Kiosztásban csak 30 kat. holdon alul kisgazdák részesíthetők, akik a törzskönyvelt tenyészkocákat 30 százalékos árkedvezményvel kapják. Az árkedvezmény azonban darabonként 50 pengőt nem haladhat meg.

A jelentéshez dr. Kertész Kálmán szólt fel és tett észrevételeket, feliratintását kérve a földművelésügyi miniszterhez. A polgármester is hozzájárult és az adatok szolgáltatására felkérte Kertész Kálmánt. A jelentést egyhangúlag elfogadták.

Háromszáz pengő jutalmat kap, aki a plakáthamisítók felbujtóinak nyomára vezet!

Ötven pengőt pedig a titokzatos plakátragasztók felderítője

Az utóbbi napokban a »DEBRECZEN« izléses plakátjai jelentek meg a hirdetőoszlopokon. Az őszi idény kezdetével lapunkra hívják fel ezek a plakátok a közönség figyelmét, kiemelve azokat a szempontokat, amelyeket a »DEBRECZEN« képvisel, amelyek irányát jelzik, hirszolgálatát kifejezésre juttatják.

Az egyik plakát a lap klisirozott oldalát feltüntetve a következőket tartalmazza: »Mindenek felett magyar.«

Ismeretlen egyének, sőtét és aljas céllal ezeket a plakátokat különösen a Piac uccán átragasztották, vagyis meghamisították úgy, hogy a szöveg a gyanútlan járókelő elé így került: »Mindenek felett zsidó.«

Különösképen nem kell bizonygatnunk, hogy ez a meghamisítás ártó céllal és minden alap nélkül történt. Bizonyára nem egyéni akcióról van szó, hanem megint annak a maffiának szörös keze mutatkozik meg, mely lapunkat úton-útfélen befekettetni akarja és olyan színben kívánja feltun-

tetni, mely a valóságnak és a tényeknek nem felel meg.

Tekintettel arra, hogy megismétlődő ártó jelenségekről van szó, elhatároztuk, hogy végére járunk az ellenünk irányuló folyamatos machinációknak. Tehát:

Háromszáz pengő jutalmat adunk annak, aki bármi úton felderíti ki, vagy kik a fentjelzett plakátok meghamisításának értelmi szerzői, illetve a tettesek felbujtói.

Ötven pengőt kap az, aki a nyilván felbujtatott titokzatos plakátragasztó, vagy plakátragasztók nyomára vezet, illetve ezek elfogásához segédkezet nyújt.

A jutalmat nyomban kiadjuk, amint a megindítandó hatósági vizsgálat az illetők részességét a plakáthamisításban beigazolja.

Mindenesetre felkérjük lapunk barátait és híveit, segítsenek bennünket annak a maffiának leleplezéséhez, amely ime, plakáthamisítástól sem riad vissza és ha észreveszik, hogy valaki átragasztja a plakátjainkat, nyomban adják át a legközelebbi rendőrnek.

A debreceni Vöröskeresztes-napok gyűjtésének eredménye

Szombaton és hétfőn voltak Debrecenben a Vöröskeresztes-napok, melyek mint már jelentettük, a rendezőség, a gyűjtésben résztvevő úrhölgyek buzgalomból és a közönség áldozatkészségéből fényes eredménnyel végződött. A helyi bizottság most tette közzé az eredményről szóló elszámolást, mely a következő.

A gyűjtőnapok végeredménye 9563 P 55 f. ebből az összes költség 43 P 32 fillér volt.

A gyűjtés részletes eredménye a következő: Fodor Rezsőné 1156.46 pengő, Abonyi Gyuláné 921.27 P, Kórn Emilné 781.74, Kölcsey Sándorné 712.36 P, Oláh Lajosné 684.29 pengő, Bacsó Jenőné 595.27 P, öz. Süss Béláné 575.25 P, Szoc. misz. sz. 562.29 P, v. Berényi Istvánné

és Nagybakay Antalné 534.49 P, Kállay Kálmáné 459.57 P, Torzsay Henrikné 458.47 P, v. Bajnóczy Józsefné 447.78 P, Papp Gyuláné 425.33, Tichy Antalné 380.24 P, Veressné Főző E. és Balogh Istvánné 316.38 P, Reink Jánosné 298.02 P, Giday Endréné 295.66 P.

Nagyobb adományokat adtak: TEBE 200 P, Nagybakay Antal 100 P, Magolcsay Nagy Mihály 100 P, Sesztina cég 62 P, MAV Filharmonikusok 50 P, Sesztina Jenő 50 P.

A katona- és a vasutas zenekar mindkét napon tizenöt adott.

A Vöröskereszt elnöksége úgy a jóságú adakozóknak, mint a gyűjtésben résztvevő úrhölgyeknek hála-köszönetét fejezi ki.

A kereskedői kijelölés rendszerét több szakmára kiterjesztik

Építőanyagoknál a kis kereskedőket is kijelölik

Kereskedői szakkörök értesülése szerint rövidesen újabb szakmákra terjesztik ki a kereskedői kijelölés rendszerét.

Megtörténtek az előkészületek a vas- és építőanyagkereskedők kijelölésére és pedig nemcsak a nagy-, hanem a kis-kereskedőkre vonatkozólag is.

A kerékpárgumi és a zománcú nagykereskedői listájának felülvizsgálása is folyik.

A véleményezést ezúttal is a Keres-

kedelmi és Iparkamarákra bízták és úgy mondják, hogy a kijelöléseket vagy október második felében, vagy november elején kezdik meg. Ezzel kapcsolatban arról is vannak hírek forgalomban, hogy az említett szakmákban kijelölendő kereskedők névsorát a hatóság nem fogja közzétenni. Ellenben közvetlenül a gyári érdekképviseleteket utasítják majd, hogy melyik cégnek adhatnak el árut.

Lényegesen javulnak a közbiztonsági viszonyok Debrecenben

A közigazgatási bizottság ülésén Kiss Sándor rendőrfőkapitányhelyettes jelentést tett a közrendészeti viszonyokról. A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy szeptemberben fontosabb bűncselekmény nem történt a városban. A lopások száma azért nagy, mert a vasúti dézsmálásokról a debreceni állomásról — mint végső cél — jönnek rá, itt tesznek jelentést. A kihágásoknál is nagy javulás, a júliusi 1770 esettel és az augusztusi 1000 feljelentéssel szemben a múlt hónapban csak 590 kihágási eset fordult elő. A csökkenés magyarázata főleg az elsőtétítés megszüntetésében található. Rágalmazás és becsületsértés 6, magánlakásbörtös 3 eset volt, lopás vétsége 190, bűncselekmények közül már eredményes a

nyomozás 130 esetben, 97 ügyben még folyik az eljárás. Zsarolás 3, sikkasztás 6, jogtalan elcsajjítás 6, csalás 9, vagyonrongálás 36, közveszélyeselekmény 1 esetben fordult elő. A jelentést egyhangúlag tudomásul vették.

A szélhámos Máttyássynét kétévi fogházra ítélte a Kúria

Debrecenben is megjelent autójával Máttyássy Zoltánné a divatosan öltözködő »mértőleges asszony«, aki hitelbe vásárolt és nem fizetett. Bejárta az egész országot s magasállású férje nevének felhasználásával csinálta az adósságokat. A becsapott kereskedők 58 csalásért jelentették fel. Az alsó bíróságok 3 évi fogházra ítélték el a csalások miatt. A Kúria most két évre szállította le az asszony büntetését.

8. OLDAL.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg uca 1. szám;
Telefon nappal: 27-89. (3 melléklettel).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3— pengő, negyedévenként 8-70 pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata okt.
4-én reggel 8-tól 11-én reggel 8-ig:
„Nap”, Piac uca 1., tel.: 27-73. —
„Aranygyászaru”, Kossuth u. 8., tel.
24-96. „II. Rákóczi”, Külsővásártér és
Miklós u. sarok, tel.: 23-43. „Sztan-
kay”, Szent Anna u. 64., tel.: 25-58.

Oh adjatok!

Nagyasszonyunk szíve üzent:

„Az élet csúcsán idefent
Tj földi kincsben gazdagok:
Oh adjatok, oh adjatok!

Es adjatok ti is, szegények,
Mert nálatok is van szegényebb,
Kik testi-lelki koldusok:
Oh adjatok, oh adjatok!

Anyák, apák és gyermekek!
Tudjátok-e, hogy hány gyerek
Éhezlik, fázik, nyomorog?
Oh adjatok, oh adjatok!

Tudjátok-e, mit érez az,
Aki másnak nyújthat vigaszt?
Aki megoszt egy falatot?
Oh adjatok, oh adjatok!

Ki jószívvel ad kevésből,
Rámosság az Úr az égből.
Ránévetnek az angyalok:
Oh adjatok, oh adjatok!

Dicső, hős honvédeinknek
Szeretet-tűvel kócsketek,
Szív-pamutal horgoljátok:
Oh adjatok, oh adjatok!

Mert mindnyájunkért küzdenek,
Es mily jó lesz a szív-meleg,
Mikor a vad tél kavarog!
Oh adjatok, oh adjatok!

Es adjatok, mert a szegények,
Akknek adtok: a testvérek!
Mind testvérek, mert magyarok:
Oh adjatok, oh adjatok!

POLÁNYI LAJOS.

— **Hírek a Kossuth ucai egyház-
részből.** A Kossuth ucai templom-
ban ma délután 5 órakor ismét meg-
kezdik a szerda délutáni vallásos
összejöveteleket. Ebben a hónapban
Dr. Juhász László ny. lelkész tart so-
rozatos előadást „Az Oszvetség je-
lentősége és értékelése” címmel. Ezek-
re az alkalmakra, a mai keresztény-
ség különösen érdeklő előadásokra
szeretettel hívja az egyházzs vezetés-
sége az Isten Igéje után szomjúhozó
és ebben a kérdésben tisztán látni
kívánó gyülekezeti tagokat. Szomban
reggel 8 órakor a Kossuth ucai
körzeti elemi iskolás növendékek ré-
szére gyermekistentisztelet tartanak
a Kossuth ucai templomban.

— **Kardos Tamást,** akit a közel-
jövőben avatnak sub auspiciis Gu-
bernatoris doktorra az egyetem
bölcselettudományi karán, a kul-
tusztudományok tanárává nevezte ki.
Kardos Tamás kinevezése nem-
csak debreceni ismerőseinek köré-
ben kelt őszinte örömet, hanem
Nyíregyháza társadalmában is. A
kiváló fiatal tanár néhai édesaty-
ja ugyanis Nyíregyháza kulturta-
nacsnoka volt hosszú ideig.

— **A nagyváradi rendőrség ve-
zetője** rendeletet adott ki, melynek
 értelmében tilos a jövőben a házak
falára, kerítésekre politikai jel-
szavakat, felhívásokat rajzolni,
festeni.

— **Brit katonaság vonul észak
felé a szíriai Hatay,** a régebből
 emlékeztető nevű alexandrettei
szandzsák területén keresztül.

— **Bizonytalan időre** beszüntette
járatait a román légiforgalmi tár-
saság.

Álruhában, bécsi forradalmárok sora között közvetítette a parancsot vitéz Bérci Sándor, a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetettje

A Nemzetvédelmi Kereszt debreceni
kitüntetettjei sorában vitéz Bérci Sán-
dor rendőrtiszt helyettes emlékezetes
bravurral szolgál rá az elismerésre.

A forradalom napjai akkor lángol-
tak legtúzetesebben Debrecenben. A
tömeg a pályaudvaron és a debreceni
uccákon mint fékevesztett áradat ga-
rázdálkodott. Vitéz Bérci Sándor
Tanhauser főparancsnokkal és társai-
val együtt férfias, bátor fellépésével
megfekezle ea tömeg garázdálkodását
és véget vetett a lövöldözésnek.

Másik emlékezetes ténykedése volt
vitéz Bérci Sándornak, amikor kitün-
tette magát abban a rendfenntartó
munkában, mellyel a debreceni pályau-
dvaron nem engedték, hogy a vörö-
sök fegyvert, löszert, élelmiszert el-
vigyenek. Résztvett a garázda tömeg
megfekezésében, amikor azok rombol-
ni, pusztítani kezdték az állomáson.
Kiűtötték a telt bordók fenekét, fel-
hasították a lisztes-zsákokat és az
akkor olyan nehezen kapható, drága
élelmiszert a földre szétszórvá pocé-
kolták.

Legemlékezetesebb tette azonban az
volt vitéz Bércinek, amit ugyancsak
a forradalmi időkben parancs köz-
vetítésével hajtott végre. A huszár-
laktanyához osztrák forradalmárok
érkeztek. Az előállott helyzettel kap-
csolatban parancsot akartak kérni a
központtól, telefonösszeköttetést azon-
ban nem kaptak, a forradalmárok
megrongálták a telefonvezetékét is.

— **Vallásos est az ispotályi temp-
lomban.** Ma délután 5 órakor lesz a
már közöli sorrenddel az első vallás-
os est az ispotályi templomban. Az
Igét Molnár Ferenc lekipásztor hird-
eli. Közreműködnek: Szabó Emil
zenetanár, Szathmáry Endre zene-
tanár, ifj. Futó Andrásné tanítónő.
Nyakas László tanító és Munkácsy
Barna. Zárómódszort mond Birinyi
János segédlelkész.

— **A németek hat francia hadi-
fogoly katonát szabadon engedtek,**
mert a franciák szülőfalujában
segítségére siettek az emberek egy
német teherautónak, amely ki-
gyulladt.

— **A svéd szigetekre menekült
bolsevisták közül** eddig 80-at fo-
gtak el a svéd hatóságok. A kato-
nákat internálták, a polgári sze-
mélyeket átadták a polgári ható-
ságoknak.

— **Beleznai Unger István színigaz-
gató** csütörtökön veszi át a színházat
Dr. Balogh Sándor főjegyző, kultúr-
tanácsnoktól.

— **Debreceni fiúk a Ludovika
Akadémián.** Az 1940-ben érettségí-
zett és a Ludovika Akadémiára
felvételt kért debreceni fiúk:
Bánky László, vitéz Madarassy
Miklós, Molnár Pál, Nagy Endre,
Radnóthy László és Végh László
egy éves csapatszolgálatuk után
most vettek részt a Ludovika Aka-
démia utolsó, legnehezebb feivé-
teli vizsgáin. Valamennyien jó,
igen jó és kiváló minősítéssel vé-
geztek és a Ludovika Akadémia
államköltséges helyeire véglege-
sen felvették. A debreceni fiúk
sikere ismerőseik körében nagy
örömet keltett.

— **Javult Franciaország élelmiszi
helyzete.** A gabonatermés másfélmillió
tonnával kedvezőbb a múlt événél.
Sikerült 14 millió kilogramm vajjal
összegyűjteni, így a lakosság zsiradék-
ellátása biztosítottnak látszik.

— **Szöttában kiállították az elfo-
gott szovjet cjtőernyősök felszerel-
ését.** Nagy feltűnést keltett a kiállítás
látogatóinak sorában, hogy tífuszbak-
tériumot tartalmazó nagyszámú üve-
gese is akad a szovjetlégzőkők fel-
szerelésében.

— **Panama megtiltotta a lobogója
alatt haladó hajók felfegyverzését.** A
tilalmat megszegő hajókat törlik a pa-
namai hajólistáról.

Ekkor vitéz Bérci Sándor pénzügyőri
egyenruhában a bécsi vörösök közt be-
ment a központba parancsért és azzal
sikerült szerencsésen vissza is térnie.

Emlékezetes tettek voltak ezek a
magyar élet egy szomorú korszaká-
ban. Vitéz Bérci Sándor igazi magyar
rendőrként szilárdan állt posztján, hi-
ven teljesítette kötelességét és csele-
kedeteivel méltán részolgált a Nemzet-
védelmi Kereszt kitüntetésre.

Vitéz Bérci Sándor.

— **Két brit hajót elsüllyesztettek** a
német zuhanóbombázók Barditól
északra.

— **3500 svéd önkéntes jelentkezett**
a bolsevizmus elleni háborúra a finn
arevonalon. A jelentkezőket beosztot-
ták a svéd önkéntes csapatba, melyet
most látogatott meg Palme svéd ör-
nagy.

— **Átadták az ügyészségnek a nép-
fürdő tolvaját,** Kunka Sándor 38 éves
alkalmi munkást, Dobó ucai lakost,
aki a népfürdőben a fürdőzők kárára
több lopást követett el, a rendőrség a
kúhallgatások befejeztével tegnap át-
adta az ügyészségnek. Kunka pénzt és
ruhaneműeket lopott a fürdőzőktől.

— **Takarmányhiány mutatkozik
Svédországban.** A hiány miatt a
szarvasmarhaállomány 15 és a sertés-
állomány 50 százalékát vágják le. Ne-
hezségekre ütközik a baromfiak el-
tartása is a baromfitartó gazdáknak
a cellulozé-anyagoknak a takarmá-
nyozási célokra való felhasználását
ajánlja a stockholmi gazdasági bizott-
ság.

— **A szovjetországosi istentele-
nek mozgalmának lapja** papírhány
miatt megszüntette megjelenését.

— **Felemelték a dohányárakat Szer-
biában.** Ugyancsak felemelték a cigá-
retlappapír és só árát Szerbiában.

— **Vasárnap senki nem dohányzott
Kecskeméten...** Kecskemét törvény-
hatósági bizottsága legutóbb megtar-
tott közgyűlésén Kiss Endre főispán
az egész város lelkes helyeslésével ta-
lálkozó indítványt tett. Indítványozta,
hogy a város minden polgára október
5-én fogyasztandó dohány mennyiségé-
ről mondjon le, azt a dohány mennyi-
ségét juttassák el a harcra készülő
honvédek részére. Az indítványt a vá-
ros minden polgára magáévá tette.
Vasárnap senki nem dohányzott Kec-
keméten. A „nikotinmentes” napon ur-
nát állítottak fel a város házában, ahol
reggel 8-tól délután 6-ig a dohányo-
sok leadták adományaikat honvédek
javára. A nemes példa követésre vár!
x Schaff tánciskolájában, a Koró-
nában az új tanfolyamra beiratások
még elfogadatlak. Csütörtökön este
össztlanc.

— **Boucolást** rendeltek el a deb-
receni klinikán meghalt Böhm Jul-
lianna halálesetével kapcsolatban.
Megállapították, hogy a hajóli
sziszélhűtés okozta. A temetési en-
gedélyt megadták.

Családi életesítések:

Bácsy Mária Beatrix

és

Kováts Albert

m. kir. páncclos hadnagy, Munkács,
jegyesek.

(Minden külön értesítés helyett.)

Tanítók kívánságai a tanyavilág érdekében

A tanítók országos tanyai bizottsága
most foglalkozott a tanyai lakosság
kérdéseivel és szükségesnek tartja a
következőket:

Mindenekelőtt sürgetik a tanyator-
vény megalkotását és ebben a tanyai
iskoláztatás intézményes rendezését.

A régi tanyai iskolákat át kell épi-
teni, a tanítói lakások is korszerűsi-
tendők. A tanyán az iskola az egyetlen
kulturhely, ott tartják az istentisztele-
teket, a vándortanfolyamokat, ott bo-
nyolítják le a különböző orvosi ellátá-
sokat, panasznapokat tartanak, ezért a
tanyai iskolák helyének kijelölésénél
ezekre a szempontokra is figyelemmel
kell lenni.

Azokat a tanítókat, akik hivatást
éreznek a tanyai szolgálatra, egy éven
át díjtalan mezőgazdasági szakoktatás-
ban kell részesíteni a szükséges ismer-
etek megszerzése céljából.

Célszerű lenne tanyai internátusokat
létesíteni, ahol a nagyobb távolságra
lakó tanköteleseket helyeznék el. Az
ilyen tanyai internátust erdei iskolával
lehetne egybekötni. A tanítók a külön-
leges megjelölési körülményekre való
tekintettel tanyai pótlék rendszeresíté-
sére tartanak igényt. Minden tanyai
iskola mellett legalább két holdnyi terü-
letet kell a tanító részére biztosítani.

— **Este 10 órakor** kell elsötétí-
teni ezután svájci területen. Eddig
11 órakor kellett. Az új rend pént-
eken lép életbe.

— **1048 internálás Romániában.**
A román hivatalos lap 1048 kény-
szertartózkodásra utasított sze-
mély nevét közli. Majdnem kizá-
rólóg zsidókról és kommunisták
ról van szó.

— **Szírnia és Francia-Nyugat
Afrika között** légijáratot indítot-
tak. Beiruti hírforrásból származó
hírek alapján jelenti a Bud. Tud

— **Nagyfőteny egész lakosságát
beoltották** tifusz ellen, mert kör-
nyékén sok tifusz megbetegedés
történt.

— **A Fekete tengeren** meghosz-
szabbították a török hajók hajó-
zási idejét és naponta 18 órát ha-
józhatnak már.

— **Mérges kigyókat** importál
Németország. Boszniából és Her-
cegovinából gondos csomagolás-
ban viperákat szállítanak a német
birodalom vegyszeti géocpntjai
felé. Itt ugyanis új, nagy munka
indult meg a viperamaráss szérü-
mának megtalálására.

— **Felakasztotta magát** Monos-
torpályiban Józsa Ferenc földri-
ves és mire észrevették, meghalt.
A csendőri nyomozás szerint ideg-
beteg ember volt és idegrohamá-
ban lett öngyilkos. Temetésére a
debreceni ügyészség megadta az
engedélyt.

— **Három amerikai bombázó ér-
kezett Hongkongba.** Ezek a repü-
lőgépek hozták magukkal az első
amerikai küldöttséget, amely
Csang-Kajsek kormányának szék-
helyére, Csungkingba megy.

— **A női betegségek gyógykezelésé-
ben** a régbőlvalt természetes „Ferenc
József” keserűvizet gyakran alkalmaz-
zák, mert reggel éhgyomorra egy pohár
könnyen bevehető, r. ndkívül enyhe has-
hajtó hatása pedig gyorsan és minden
kellemetlenség nélkül biztosan jelent-
kezik. Kérdezze meg orvosát!

METEOR MOZGO műsora:

Szerdán—csütörtökön 5, 7, 9 órakor

Igen vagy nem?

Jávör, Muráti, Páger, Szórényl
magyar vígjátéka.

SZÍNHÁZ, FILM, SZÓRAKOZÁS

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek: Új haza, Történelmi színdarab. Premierbérlet.

Szombat: **Beckereki menyecske.** Operett. Premierbérlet.

Vasárnap délután: **Beckereki menyecske.** Este: **Beckereki menyecske.** Operett. Bérletszünet.

Hétfő: Új haza, Történelmi színdarab. A) és szabadbérlet.

Kedd: **Beckereki menyecske.** Operett. B) és szabadbérlet.

Szerda: **Tokaji aszú.** Operett. Bérletszünet. Mérsékelt helyárak.

Csütörtök: **Beckereki menyecske.** A) és szabadbérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HÍREI:

Ünnepi keretek között nyílik meg pénteken a Csokonai-színház szezonja. A díszelőadáson Nyírő József: Új haza című színművét mutatja be B. Unger István prózai együttese. Az operett-társulat szombaton mutatkozik be a **Beckereki menyecske**-ben. Új díszletek, ragyogó kiállítás! A rendkívüli érdeklődésre tekintettel az előjegyzett jegyeket kéri mielőbb kiváltani.

ÚJ BÉRLETRENDSZER!

Az igazgatóság több oldalról érkezett óhajnak tesz eleget, amikor az eddig meghirdetett bérletek mellett még egy negyedik, úgynevezett szabadbérletrendszer is bevezet. Ez helyhez nincs kötve, tehát a pénztár nem tartja fenn senkinek a helyét, csupán a beváltás sorrendjében kapható. Érvényes bármely A), B) vagy szabadbérlet napra s déli 1 óráig beváltandó. A napiárból 20 százalék kedvezmény, de 10 szelvény teljes egészében előre kifizetendő. Megmaradt szelvényeket a színház nem vesz vissza. A szabadbérleteket a titkári iroda 6—7 között adja ki.

Pythia postája

Szeretettel szívesen látom kedves régi ismerőseimet Bika-szálló 118. d. e. 11—1. d. u. 4—7. Vasárnap csak délután.

Válaszok:

Tanárjelölt: Optimizmus az a hit, mely beteljesüléshez vezet. Remény nélkül nem tehetünk semmit.

Kossuth utcai kereskedő: A bekülöbött frász irója megbízható, de önállóan. Társnak jó, de kézen kell tartani. Jövő héten a ressen fel. Üdvözlét.

A pénzügyi tisztviselők tekéző és sportegyesületének közgyűlése

A debreceni pénzügyi tisztviselők tekéző és sportegyesülete dr. Fodor Rezső pénzügyigazgató elnöklettel, a tagok igen nagy érdeklődése mellett most tartotta évi közgyűlését. Az egyesületi évről szóló jelentést dr. Bessenyei Gyula jegyző ismertette, amelyet a közgyűlés tudomásul vett, azután a szokásos fenntartással megadta a fölmentést a választmányának és a felügyelőbizottságnak. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az egyesületnek 207 tagja van, de a közeljövőben nagyobb taglétszám szaporodásra lehet számítani. Dr. Tarján Oszkár választmányi tag indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Fodor Rezső elnöknek, a pénztárosnak és Harsányi Alfrédnek, az egyesület agilis, mozgékony gazdájának. A választások során kiegészítették a tisztikart és a választmányt. Ellenőr lett Meszlényi Iván, számvizsgáló pedig Kerekes András. Új választmányi tagok: Szekerák Jenő, Zádor Pál, Kovács József, Molnár Kálmán, Mitrovics Béla, Dézsi Kálmán, Kovács Zoltán, Csáki Imre, Horváth József, Nagy Lajos, Radnóti Ferenc, dr. Szabó Lajos, Fekete József, Póttagok: Fekete Lajos, Takács Tibor, Nyíri Béla, Miski Károly.

Sirkövek műköből és termésköből olcsón kaphatók
Debreceni Műgyógy Rt.-nél
Füred u. 2. szám.

Az októberi petróleum-utalványok beváltása

Értesíti a Közélemezéügyi Ügyosztály a város érdekelte lakosságát, hogy a petróleumutalványok 29. és 30. számú szelvényeire az 1941. évi október hónapban összesen 2 liter (kettő liter) petróleum vásárolható a petróleum árusítási utalvány megfizető kiskereskedőknél a napi fogyasztói árban. A petróleumutalvány 29. sz. szelvényére egy liter, a 30. sz. szelvényére egy liter petróleum szolgáltatható ki. A szelvények egyszerűen is beválthatók. A petróleumutalványok 29. és 30. sz. szelvényei csak a f. évi október hó 31-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbízott petróleum-kiskereskedőnél lehet vásárolni.
Polgármester.

Hathónapi bőrlőre ítélték, mert az ajtót belőrvé akart udvarolni

A debreceni törvényszék elé került kedden délelőtt Péter Antal 32 éves nánási kűtfűró, akát azzal vádoltak, hogy szeptember 7-én este 9 óra után átmászott özvegy Lente Lajosné házában kerítésén, betörte az előszoba ajtaját, ballával verte a konyhaajtót és csak akkor hagyta abba a rombolást, amikor a nagy lármára és a házban lakó három nő segélykiáltására előkerült a mezőőr is, aki riasztó lövést adott le a ház udvarán. Péter Antaltól elvették a ballát és a csendőroknak adták át a magánlakásért.

A tárgyaláson beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy részeg volt, nem akart ő semmi rosszat, csak a házban lakó cselédeleányt akarta meglátogatni. Udvarolni akart s mivel zárt ajtót talált, melyet nem nyitottak ki, hiába kopogtatott, csak azért is betörte.

Dr. Kossuth ügyész súlyos ítéletet kért a már többször elítélt Péter Antaltól. Dr. Lévy Zoltán védő az enyhítő körülményeket sorakoztatta fel és enyhe ítéletet kért.

A bíró, dr. Pogány Béla délután hirdette ki az ítéletet, melynek értelmében az enyhítő körülmények figyelembevételével hat hónapra ítélték el Péter Antalt. Az ítélet nem jogerős.

— A spanyol falangista pártban rendőrfelügyelet alá helyezések és kizárások történtek. A spanyol szindikátus volt főtájkárát is rendőri felügyelet alá helyezték.

Gyászrovat

Id. Karsay Mihály gazdálkodó 57 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből Dankó temetkezési vállalat.

TEMETKEZÉSI KÖLTSEGEINEK MEGTÉRÍTÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

Milesz Béla

repülő-örmeister

28 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a) sz. ravatalozó terméből ref. szertartással. Lakása: Fancsovcis u. 6. — Pusztal temetkezési intézet.

Raktárhelyiséget keresünk.

Száraz, tiszta, tágas, a központban fekvő bolt vagy raktárhelyiségekre kérünk ajánlatot »SÜRGŐS« jellegre e lap kiadóhivatalába.

Decemberben lejár a guzdavédelem

Az 1931. évet követően a legfontosabb agrár-pénzügyi intézkedések egyike volt a gazdaadósvédelem intézményes bevezetése. Most is vannak olyan birtokkategóriák, ahol a gazdavédelem hatálya fennáll. Ez év december végére azonban a gazdaadósvédelem minden birtokkategóriában megszűnik és amennyiben a teherrendezést végrehajtják, a birtok védeltségét törölni kell. A kedvező gazdasági helyzet következményeképpen igen sokan az adósok közül rendezték tartozásukat, soronkívüli visszafizetések is történtek, ámbar még így is nagy tömeget képviselnek az olyan védett birtokok, ahol az adósságrendevez nem fejeződött be.

SPORT

A DVSC erős edzéssel készül a Nyíregyházi ellen. A nyíregyházi csapat különösen játszó, szívós, lelkes fiatalokból áll, akik észszerűen, hosszú keresztlabdákkal játszanak és játékegyükre jellemző, hogy a Postástól otthonában pontot vettek el, a budapesti közönséget pedig meghódították. Négyesi II., a középfedezet és Szalay, a balösszekötő játszik már csak a régi gárdából, a többi játékos tehetséges fiatal, akiknek van szívük belefeküdni a játékba és még sok kellemetlen meglepetést okozhatnak. A DVSC-nek a vasárnapnál lényegesen jobb játékot mutatnia, ha pontot akar elhozni Nyíregyházáról. Márkinak, a Nyíregyházi kapusának egyébként sem könnyű feladatot gólt löni és a DVSC támadócsapatának lényeges javuláson kell átesni, ha győzni akar. A debreceni vasutasoknál hír szerint több változás várható.

Nem került be DVSC játékos a hét 11-ébe, dacára a csapat nagygólarányú győzelmének. Ez a körülmény is rámutat arra, hogy gyengébb teljesítmény is elég volt a Nagyváradi elleni győzelemhez és a 7:0 nem a DVSC kifogástalan játékát, teljesítményét, hanem a Törekvés gyengeségét igazolja.

Kahán játékevezető vezeti a DVSC—Nyíregyházi mérkőzést. A DVSC-t nagyszámú szurkoló kíséri el Nyíregyházára. A közlekedés kitűnő, délelben megy vonat Nyíregyházára és este 10-re már haza is térnek.

Rangadó lesz vasárnap az NB-ben. A Ferencváros—WMFC mérkőzésen az elsősg kérdése dől el.

Finta megugrott a góllövő-listán. 14 góllal vezet a 10 gólos szegedi Kalmár és a 9 gólos Turay II. előtt.

Az amatőrhajócskában a P. MÁV 11:1 arányban győzött a Hajdúböszörményi TE ellen.

A Szent László-díjra három debreceni középiskola nevezett: a kegyesrendi gimnázium, a kereskedelmi középiskola és az áll. felsőpariskola. A KISOK-hajócskában is megkezdődik szerdán.

Polgármester lett Megay László dr., a BEAC kiváló volt fedezete, aki Pesovnik néven aratott nagy sikereket. — Megay dr. vasárnap foglalja el Ungvár polgármesteri székét.

Céllövésverseny. A Debreceni Postás Sport Egyesület céllövésosztályai a debreceni társadalmi egyesületek körében újszólván megszűnőfélben levő céllövésport iránti érdeklődés felkeltése céljából folyó hó 11. és 12-én a Debreceni Vasutas Sport Club Diószegi úti kispuska lötéren meghívásos kispuska lövésversenyt rendez, külön csoportban kezdő és külön csoportban haladó versenyzők részére. Nevezni lehet Debreceni Postás Sport Egyesület címén. Debrecen 2. sz. postahivatal és a helyszínen.

Nagy a tömörlés a Mátvás-csoport élén. Az első DVSC-t a hatodik D. Magyarságtól — a múlt héten még a második helyen állt — mindössze egy pont választja el. Az első három helyezett 10 pontos, a 3—6 helyezett 9 pontos és csak gólarány szabja meg helyezésüket. Ez arra mutat, hogy sok az egyenlő játékerejű csapat és a DVSC-nagyon kell vigyáznia, ha a nehezen megszerzett első helyet nem akarja ki-

7. OLDAL.

adni kezéből. Legveszélyesebb ellenfeleink a budapesti Törekvést tartjuk, mely annak ellenére, hogy sok jó játékosától megvált, még mindig egy Lőrinczyvel, Kiss II-vel, Rojakkal, Déri-vel, Kardossal, Császárral, Garamszegivel, Dobayval rendelkezik... A teljes táblázat egyébként a következő:

1. Debr. VSC	6	5	—	1	28:	6	10
2. Marosv. SE	6	5	—	1	24:	10	10
3. Kolozsv. MÁV	6	5	—	1	21:	14	10
4. Törekvés	6	4	1	1	31:	9	9
5. Z. Danuvia	6	4	1	1	19:	11	9
6. D. Magyarság	6	4	1	1	15:	11	9
7. Nagyb. SE	6	2	2	2	18:	15	6
8. Goldb. SE	6	3	—	3	17:	18	6
9. Ganz	6	1	3	2	18:	10	5
10. Postás	6	1	2	3	12:	16	4
11. Kolozsv. EAC	6	1	—	5	16:	23	2
12. Nyiregyh. TVE	6	—	2	4	9:	22	2
13. N. Törekvés	6	1	—	5	5:	29	2
14. Szatm. SE	6	—	—	6	3:	42	—

Közgazdaság

Sertésvásárra felhajtottak kövér sertést 28-at, eladtak 28-at. Sovány sertést 193-at, eladtak 57-et. Árak: kövér sertés 170—180, sovány koca 156, sovány süldő 190, választott malac párja 60—80. Irányzat kövér sertésnél élénk, soványnál: lanya.

Az állatvásárra szarvasmarhát felhajtottak 687-et, eladtak 504-et. Ló felhajtás 279, eladás 138. Vágó marha, jóminőségű 110—130, közepes 90—110, silány 75—90, borjú 125—142, növendékmarha 95—125, tinó, ökrör 110—135. Fejős tehén 450—1000. Vágó ló 115—275, silány igás 148—295, közepes igás 300—700, jó igás 700—1100. Irányzat élénk.

A derecskei kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság, 913—1941. tk. szám. VI. 157—1939. Árverési hirdetmény-kivonat. B. Nagy Károly végrehajthatónak Kelemen Sándorné, szül. Tóth Eszter végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 80 P tökéketelítés és járulékal behajtása végett a Sáránd községben fekvő, s a sárándi 269 számú telekkönyvi betétben A+1. sorszám 1514. hrsz. 58 négyzetöl területű számot a Vénkert dűlőben fekvő ingatlanra 25 P kikialtási árban, ugyanezen betétben A+3. sorszám 484—8. hrsz. 59 négyzetöl területű számot a Cserebura dűlőben fekvő ingatlanra 18 P 50 fillér kikialtási árban, ugyanezen betétben A+4. sorsz. 556—3. hrsz. 66 négyzetöl területű számot a Cserebura dűlőben fekvő ingatlanra 20 P 50 fillér kikialtási árban, ugyanezen betétben A+5 sorszám 1008—4. hrsz. 296 négyzetöl területű számot és szőlő az Újkert dűlőben fekvő ingatlanra 61 P kikialtási árban, ugyanezen betétben A+6. sorsz. 2129—3 hrsz. 3 hold 635 négyzetöl területű számot a Hunyadi dűlőben fekvő ingatlanra 2696 P kikialtási árban, ugyanezen betétben A+7. sorsz. 1279 hrsz 374 négyzetöl területű számot a Vénkert dűlőben fekvő ingatlanra 183 P 50 fillér kikialtási árban elrendelte. Az árverést 1941. évi november hó 8 napján d. e. 10 órakor Sáránd község-házánál fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlanok jószágstestenként ha az árverés megtartását a végrehajthatók közül Vass Imre kéri 1514.184—8.556—3.1000—4.1279 hrsz. ingatlanokat 422 P vételárnál, 2129—3. hrsz. ingatlan a kikialtási ár kétharmadánál, ha Sáfár Péter és Sáfár Péterné a 1514.484—8.556—3.1000—4.1279 hrsz. ingatlanokat 1601 P vételárnál 2129—3 hrsz. ingatlant a kikialtási ár kétharmadánál, ha B. Nagy Károly kéri 4745 P vételárnál, ha dr. Bige Gyula kéri, 4899 P vételárnál alacsonyabb áron eladni nem lehet (5.610—1931. M. E. sz. rendelet 21. §). Bánatpénz a kikialtási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni. Derecske, 1941. évi február hó 14. napján. Dr. Hunyady László sk., kir. bíró. A kiadmány hitelűl: Kladó.

MOSOTT RONGYOT vesz
LAPUNK NYOMDÁJA

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS
 Megvéném dr. Juhász Géza: „A Magyar Szélerő Vándorútja” című könyvét. Cím a kiadóban. 1653 vv.

Úrileány ismeretség hiányában ezúton keresi oly keresztény férfit ismeretségi, kinek nem vagyon, hanem megértő nő kell. Levelet „21” jellegére a kiadóba kérem. 1960

ALKALMAZÁST
 nyer férfi
 Gyakorlott újságkésztőt, lehetőleg kerékárókat felvezet a kiadótól. 1665

Csizmadiaségdek és kisiparosok bakkanasmunkára jelentkezzenek Csapó u. 28. a szövetkezetnél. 1964

Cipészegédet felvezet Tassy, Csapó 28. Ott egy hálóbútor eladó. 1965

Elsőosztályú cipészegédet felvezet, ki javítást is csinál. Gál, Szent Anna 1. 1967

Erős kézimunkás és egy tanuló felvétetik. Pompolá. Sas 4. 1954

Úgyes kint felvétetik. Borz 26. Jelentkezés 8-9-ig. 1950

Cipészegédet állandó munkára felvezet Zeké, Baranyi 42. 1948

Házmasternek központosított házaspárt fizetéssel felvezet, Szappanos 11. 1946

Férfi fodrászegédet állandó munkára felvezet Balogh, Huszár Gál 1. 612

Szabó kézimunkást nagymunkához felvezet, Morgenstein Manó, Miklós 2. 1917

Kézimunkást férfitársaságba azonnal felvezet, Nagy Gyula, Tóth Árpád 12. 615

ALKALMAZÁST
 keres férfi

Perfekt irodai munkacsoport állást keres saját író, sokszorosító géppel. „Külföldi munkacsoport” jelige alatt. 1932

ALKALMAZÁST
 nyer nő

Diótörő leányok, asszonyok felvétetnek. — Kandia 4 a, pincében. 1963

Munkások felvétetnek. Borz 26. Jelentkezés 8-9-ig. 1951

Varróleány, függönykészítéshez értő, felvétetik. Jelentkezni 8-9 óra között Varga 13. 1926

Külfutóleányt azonnali belépésre felvezet. — Soós úriasszony, Szent Anna 6. 613

Nem fekvő férfi beteg mellé oly egyedül álló nő keresek, ki háztartásban keveset segídkezne. — Ajánlatokat „Családtagnak tekintjük” jellegére kiadóhivatalba. 1944

ALKALMAZÁST
 keres nő

Szépen mosok, vasalok. Mónus Antalné, Homok 137. 1922

HÁZTARTÁSI
ALKALMAZOTT

Perfekt szakácsnőt keresek vidéki tanyára hosszú jó bizonyítvánnyal október elsejére. Cím a kiadóhivatalban. 1223 vv.

Bejárónót délelőttre felvezet. Rákosi Jenő 6. II. emelet ajtó 3. 1961

Bentlakó minden háztartási alkalmazottat felvezet. — Vigkedvő Mihály u. 28. 1956

Úgyes minden szobaleány azonnal felvétetik. Poroszlav út 3. 1919

Bejárónót egész napra felvezet. Kigyó 32. hátsó lakás. 1925

AJÁNLAT

Szörmebundákat olesón készítek, javítok, alakítok. Kővárv. szűzmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Poloskairást ciángázal, lakások vizsgálatát felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kigyó 5. 695 10. 17

Kosztümöket, kabátokat izlésesen készítek, fordítok, alakítok. „Margó” Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Aranyat, ezüstöt, brilliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan u. 2. 814 12. 6

Önkéntes urak! Bevonuláskor rendeljék meg ruhájukat Tegdesnél, Kálvin tér 19. Püspöki palota. 539 12. 2

Új szűcszalonn! Legújabb modellek szerint új bundák, alakítások, javítások vállalkozok. — muffok gyermeklábszárak raktáron. Szent Anna 5. I. em. Budainál. 1313 12. 10

Bundát készítessek még a tél beállta előtt Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy 2. 26 12. 18

Elegáns kabátokat, ruhákat izlésesen legújabb divat szerint, előnyös áron készítek Futó szalon. Péterfia 37. 1231 10 10

Villanykörtecsere 20 fillér, két törött gramofonlemezért egy hibátlan adunk. Vagyormentő. Hunyadi u. 22. 665 10. 26

Ciánóztasson Csala ciánózó vállalatnál, Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27 655 11. 26

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat legmagasabb áron veszek. Altmann Sándor ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21.

Kellemes lakás, finom konyha a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapokra. Ferenc József 59. Telefon: 23-39 — 800 vv.

Hő- és sárcipők javítását felelősséggel vállalom. Weisz műszerész. Piac 66. 1420 12. 12

Legolesóiban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Olasz cérna, magyar ruhazsinórozal, lengyelbundagomboló kapható paszományosnán. Piac 32. udvarban. 1882

Számós hajára meghozza biztos gyógyulást különleges haskótóim. Kiss Béláné, Kossuth 59. 687 12. 31

KERESLET

Fogaranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszek. Fränkl, Piac 56. ezüstit Frohner mellett. 98 11. 30

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat legmagasabb napiáron veszek. Braun, Piac 31. 1936

Kisméretű kasszát keresek megvételre. Ajánlatokat „Kassza” jellegére a kiadóba kérem. 1699

Kifogástalan perzsabundát vennék. Telefon 24-62. 1885

Veszek levágott ősz vagy fehér női haját (copfot) magánember-től és fodrásztól egyaránt. Cím: Csapó 44. 1957

Műhelyhelyiséget keresek, víz, villany. Péterfia közelében. Sürögés. Garai 25. 1920

Lécel, deszkát, használtat vennék. Szalagfürestit motorral (szállítatható) bérbe vagy megvéném. Hosszúpályi Gazdaság, Hosszúpályi. 1945

Veszek magas áron használt bútor, lakberendezést, irodabútor, pénzszekrényt, zálogházból kiváltott tárgyakat. Csapó 16. Telefon 13-30. Hívásra jövök. 1936

TÁRS

Társat keresek, párezer pengőm van. Cím a kiadóban. 581 10. 9

OKTATÁS

Simai gyors- és gépiróiskolába állandóan beiratkozhat. — Piac 73. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. 245 10. 10

Német-francia tanítást, iskolai korrepetálást vállalkozok. „Tanítónő” jellegére kiadóba. 1929

HANGSZER

Zongora, rövid, fekete jutányosan eladó. Csapó 88. második ajtó 2-7-ig. 1936

RÁDIO

Rádiókészülék vásárlásánál, javításánál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez. — Csapó 86. Telefon: 32-54. — 1987 12. 31

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

Új hálók, ebédlők, kombinált szobák, konyhabútorok olesó árban bútorraktárban. Kossuth 51. 1788 1. 4

Minek a fényes kirakat, amikor olesóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben. Piac 71. 592 12. 25

Háromszekrény, fekete, fényezett keményfa, jökarban irodába, férfi szobába alkalmas jutányosan eladó. Maróthy György 21. Megtekinthető délután 1-2-ig. 1881

Eladó egy keményfaháló. Apafi 43. 1924

KIADÓ LAKÁS
 egyszobás

Központban levő szoba, konyha, spájz, fűskamrából álló lakásomat elcserelelném kertli lakással. Erzsébet 10. ajtó 3. 1573

Egy szoba, konyhas lakásomat bútorral együtt átadom. Méliusz tér 15. balra 1. lakás. 1873

Egy szoba, konyha és élőkamrából álló lakás fiatal úri pár részére kiadó. Ugyanott egy szoba bútor nélkül magános úr vagy hölgy részére kapható. Simonyi út 24-es villában. 1935

KIADÓ LAKÁS
 kétszobás

Két szoba, konyha október 15-re kiadó. — Ugyanott egy hálószobabútor eladó. Miklós 43. 4. ajtó. 1942

Kiadó Ferenc József út 69. szám alatt első emeleten uccai két szoba, előszoba 1941 nov. hó 1-től. Érdeklődni lehet Városi Takarékos és Hitelintézet Rt.-nél, Csapó 4. 1940

LAKÁST KERES

Háromszobás komfortos lakást, esetleg villában bérletre keresek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóban. 1878 vv.

Szerény szobát keresek idős asszony biztos fizető, lehetőleg belsőleg. „Magános” jellegére. 1952

Kettő, esetleg egy szoba, konyhas lakást keres nyugdíjas asszony nov. 1-i beköltözésre. Leveletet kérem Bal-tazár 14. földszint balra. 1933

BÚTOROZOTT SZOBA

Uccai bútorozott szoba fűdőszobahasználattal tisztviselőnek kiadó. Könyök 8. 1953

Uccai különbejáratú bútorozott szoba azonnal kiadó. Kassa út 5. 1930

Elegánsan bútorozott uccai szoba központi fűtéssel, fűdőszobával október 15-től kiadó. Piac 41 I em 3 614

Különbejáratú uccai bútorozott kis szoba kiadó. Gólya 8. 1234

VEGYES

Grafológusnő bárkinek kézírásából biztos analízist nyújt. Széchenyi 43. 1921

HASZNÁLT
RUHA — CIPO

Férfi és fiú átmeneti kabát, fiú öltönyök, női szövetruha eladó. Simonffy 38. 1880

Férfi, női kabát, felhőneműek eladók. Vár 4. házfelügyelőnél. 1939

INGÓSÁG VÉTEL

Magas árat fizetünk régi cinnedényekért, családi ékszerekért, bútorokért, szőnyegekért, órákért, dísz tárgyakért, festményekért, bútorait is legjobban az ingóságközvetítőben értékesítheti. püspöki palota tel. 37-99. 1131 v. v.

INGÓSÁG ELADÁS

Cserépkályha kifogástalan állapotban és használt ajtók és ablakok eladók. Széchenyi 24. 1962

Eladók bontásból: két darab üveg, egy darab tapétaajtó, vaspincaajtó rámaival, vasablak, rácsok, ócska kubik-tégla igen olesón. István út 4. 1966

Egy nagy vendégül asztal, egy szabó kis varrúasztal, két vaske-rek tengellyel eladó. — Libakert. Szegfü 17. 1955

Gyermekágy matraccaal olesón eladó. Érdeklődni délelőtt Miklós 22. 1947

Porszívó, írógép, fehér szekrény, 36-os cipők, utazó kosarak, gyermekfürdőak eladó. — Vilmos császár körút 12. 1872

Ócska ablakok eladók, kicsi és nagy. Erzsébet 83. 1923

Téglatornelék bontásból ingyen elhordható. Huszár u. 5. Kisállomás mögött. 1931

Eladó egy ki-benyitóló 160/80 belmértű ablak, egy darab 220/90 belmértű tele ajtó, ócska deszka és épületfa. Mezsena 10. 1934

Női és úrifodrászlet berendezéssel eladó. — Kiss, Kassai út 23. 1941

Eladó asztali spór, irodabútor, gyermekágy, automata billiárdasztal, hálószoba, konyhabútor, szalon, stélázi, ágyak, szekrények, különféle bútorok. Csapó 16. Keresztépület. 1937

GAZD. TERMÉNYEK

Rozs- vagy búzaszalmát keres megvételre 49. hóv. kiegészítő kirendeltség gazdasági hivatala, Debrecen, Piac u. 81. 700 vv.

ELADÓ HÁZ

4000 pengőért eladó kedvező fizetési feltételek mellett ház jömenetelű fűszerüzlettel. — Nagyszalonta u. 41. Értekezni lehet Tegez 54. 581 10. 9

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája
 Werbőczy ucca 8.
 Járásbíróág mellett.
 Telefon: 28-26.
 Saját ház.

Eladó földek:

Macs erdőszőlő szélén Debrecenhez 5-6 kilométerre prima kövesút és vasútállomás mellett eladó hatvan hold legkötünőbb fekete föld egytagban vagy bármilyen kisebb parcellákban is. Saját kezelésbe azonnal átvehető. Debrecenhez 12 km-re, kőúthoz két kilométer távolságra 32 hold jömenetelű tanyás homokföld huszonnyolcezerért.

Steinfeld Macson a Steinfeld tanya erdőszőlő szélén mellett nyolc hold legprimább fekete föld azonnal átvehető.

Macson — Felsőjózsa alatt — a Macsi Tóth János-féle földből négy hold legkötünőbb fekete föld azonnal átvehető. Halápon tíz hold homokbirtok, nagyrésze kaszáló, tizenötözezerért. Ebes állomás közelében egy hold és 242 öl legkötünőbb fekete föld azonnal átvehető.

Földek, házak, szőlők, telekek a legnagyobb választékban Bakóczy-nál. 1949

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyszögöl telek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Eladó ház beköltözhető szoba, konyhas lakásokkal, nagy gyümölcsös. Bujdosó 46. 1959

Eladó adómentes egy szoba, konyhas épület, melléképületek, kert, gyümölcsfák, szivattyús kúttal Nyúlason. Dr Fazekas, Piac 14. 1958

Eladó egy családi ház. Székely hadosztály 9. 1943

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi ucca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 4+

FÖLDBÉRLET

Bellegel 340. alatti 26 hold prima föld azonnalra bérbeadó. Értekezés István malomban Szilváginál. 1928

Bérbeadnám 6 holdú szőlőmet. Gyümölcsös épülettel, úri lak. Nagyállomás mellett. Szávay Gyula u. 6. 1546

ELADÓ FÖLD

Szöllő, jökarbau lévő 3 hold esetleg kisebb parcellában is Ságodi vasútállomás mellett eladó. Cím a kiadóban. 10-12-ig. 1523

Szerkesztői feladat:
PÁLFI JÓZSEF
 Kiadóhivatalban
NY. SZIGETHY GYULA
 igazgató
 Kiadó és nyomda a
REZÁNTYI KÖNYV- és LAPADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Földes nyomdavezető
ETZGENY Károly